ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 1. září 2026 v Praze v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Křikavové a soudců JUDr. Věry Trojanové a JUDr. Pavla Bendy odvolání obžalované: Svoboda a přímá demokracie, IČO: 04134940, se sídlem Rytířská 410/6, 110 00 Praha 1, proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 3.6.2026 sp.zn. 1 T 95/2025 a rozhodl

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu se napadený rozsudek **zrušuje** v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 písm. a), b) tr. řádu se znovu rozhoduje **takto:**

Obžalovaná

Svoboda a přímá demokracie (SPD),

IČO: 04134940, se sídlem Rytířská 410/6, 110 00 Praha 1,

se podle § 226 písm. b) tr. řádu

zprošťuje

obžaloby státního zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 sp.zn. 3 ZT 17/2025 ze dne 7. srpna 2025, podané u Obvodního soudu pro Prahu 1 téhož dne, která jí kladla za vinu pod bodem II., že

v průběhu roku 2024 na Václavském náměstí v Praze 1 a na dalších místech České republiky prostřednictvím jeho předsedy [Jméno a Příjmení], narozeného xxx, mimo jiné v rámci předvolební kampaně do zastupitelstev krajů a senátních voleb konaných v roce 2024 za účelem dosažení co nejlepšího volebního výsledku, jakož i obecně za účelem zvýšení volebních preferencí tohoto politického hnutí prostřednictvím vzbuzení nebo posílení negativních emocí nenávistného charakteru vůči migrantům negroidní rasy a romskému etniku na území České republiky, tedy v rámci činnosti politického hnutí a v jeho majetkovém zájmu jednáním statutárního orgánu, kterému lze ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) zákona číslo 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, přičítat, prezentovala v rámci setkání [Jméno a Příjmení] s občany, jeho rozhovorů ve veřejných sdělovacích prostředcích nebo příspěvků na veřejně přístupných sociálních sítích, ačkoliv opakovaně a dlouhodobě obvinění brojí proti uvádění politického hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) ve zprávách Ministerstva vnitra o extremismu pro předsudeční projevy následující plakáty:

1) „**Chirurgové z dovozu"**, který zobrazuje muže negroidní rasy s agresivním výrazem v obličeji v zakrváceném oblečení a se zakrváceným nožem v ruce, přičemž tento plakát je doplněn do začátku září 2024 textem „Nedostatky ve zdravotnictví nevyřeší chirurgové z dovozu. Stop Migračnímu paktu EU!“ a od začátku září 2024 textem „Nedostatky ve zdravotnictví nevyřeší „chirurgové“ z dovozu. Stop Migračnímu paktu EU!“, kdy uvedený plakát přímo vyvolává strach, odpor, pocit ohrožení nebo nedůvěru vůči migrantům negroidní rasy, přičemž tento plakát osobně prezentoval [Jméno a Příjmení] minimálně:

a) v době ode dne 5. srpna 2024 do dne 5. října 2024 na sociální síti Facebook na jím užívaném veřejně přístupném uživatelském profilu s názvem „[Jméno a Příjmení] – XXX“ dostupným na xxxxxxxxxxxxxxx,

b) dne 19. srpna 2024 ve 12:30 hodin v rámci televizní reportáže CNN Prima News v pořadu K VĚCI,

c) v době ode dne 19. srpna 2024 do dne 30 září 2024 na sociální síti YouTube, kdy pod uživatelským jménem „[Jméno a Příjmení] – oficiální profil“ zveřejnil celkem osm videí dostupných na

   https://youtu.be/cbNZ6TJkUCo?si=KS3S8Ci5waIiQamY,
   https://youtu.be/Po_DhXSZyQo?si=cRu55du46JdLbjbE,
   https://youtu.be/9u-ajWAbHwM?si=KDB1pkxD3ite_trk,
   https://youtu.be/Y5DkowXYgdA?si=wxfzyVuF_7twhMZ7,
   https://youtu.be/EnSQP2zagIE?si=MhJJd4Nd5aT27Ji0,
   https://youtu.be/NE-rXiE59mc?si=AQzsX1MDDQcuslgn,
   https://youtu.be/fcTd6Qs8rcw?si=DDNgowd6pzx6x2r3 a
   https://youtu.be/6_Jg-JFGrgE?si=HcyOyAsAeMNkdpLW

   obsahující předvolební spoty, úryvky z video reportáží, kterých se předseda obžalované účastnil, a dále vlastní video prohlášení předsedy obžalované, přičemž na těchto audiovizuálních záznamech předseda obžalované uvedený plakát ukazuje,

d) dne 25. srpna 2024 v 11:45 hodin v rámci televizní reportáže CNN Prima News v pořadu Partie Terezie Tománkové,

e) dne 5. září 2024 na Václavském náměstí v Praze 1, kde probíhala prezentační akce politického hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD), v rámci které byl předmětný plakát vyvěšen v podobě velkého banneru,

f) dne 21. prosince 2024 na sociální síti X v rámci jím užívaném veřejně přístupného profilu s názvem „[Jméno a Příjmení]“, v kterém reagoval na útok v německém Magdeburku,

2) „**Romští chlapci**" zobrazující dva chlapce romského etnika ve věku žáků prvního stupně základní školy, kteří mají lhostejný výraz ve tváři a kouří cigarety, přičemž tento plakát je doplněn textem "Říkají, ať chodíme do školy, ale naši to maj na háku. Podpora pouze pro rodiny, kde děti plní školní docházku!", kdy uvedený plakát přímo stereotypizuje příslušníky romského etnika jako osoby nezodpovědné a zneužívající sociální systém, přičemž tento plakát osobně prezentoval minimálně:

a) dne 25. srpna 2024 v 11:45 hodin v rámci televizní reportáže CNN Prima News v pořadu Partie Terezie Tománkové,

b) dne 27. srpna 2024 na sociální síti YouTube, kdy pod uživatelským jménem „[Jméno a Příjmení] – oficiální profil“ zveřejnil video dostupné na xxxxxxxxxxxxx, kdy se jednalo o úryvek z video reportáže CNN Prima News, přičemž na videu je viditelný obsah plakátu,

c) dne 5. září 2024 na Václavském náměstí v Praze 1, kde se účastnil prezentační akce politického hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD), v rámci, které byl tento plakát vyvěšen v podobě banneru,

čímž měla spáchat přečin podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku za užití § 7 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů,

když v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

Odůvodnění

1. Obvodní soud pro Prahu 1 odvoláním napadeným rozsudkem uznal obžalované politické hnutí Svoboda a přímá demokracie vinným skutkem tak, jak je uveden ve výroku výše s tím, že přistoupil k dílčím změnám, a to v souvislosti s tím, že obžaloba byla podána jednak na toto politické hnutí, jednak na jeho předsedu [Jméno a Příjmení], v jehož věci bylo trestní stíhání usnesením ze dne 12.3.2026 č.j. 1 T 95/2025-900 přerušeno podle § 231 odst. 1 tr. řádu za použití § 224 odst. 1 tr. řádu z důvodu uvedeného v § 173 odst. 1 písm. d) tr. řádu a následně věc byla vyloučena ze společného řízení k samostatnému projednání a rozhodnutí - proto bylo v částech, kde figuroval, přistoupeno ke korekci tak, aby nedošlo v rámci rozhodování o obžalobě ve vztahu k SPD k porušení zásady presumpce neviny. Dále došlo v napadeném rozsudku k úpravě konce časového rozpětí v případě plakátu „Chirurgové z dovozu“, a to v bodě a) z 517.4.2026 na 5. října 2024 a v bodě c) ze dne 30. září 2024 na 17. dubna 2026.

2. Nalézací soud také vypustil pasáž skutkového děje popsaného v podané obžalobě, v níž byla (zjevně na podporu tvrzené motivace žalované) uvedena věta: „*ačkoliv opakovaně a dlouhodobě obvinění brojí proti uvádění politického hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) ve zprávách Ministerstva vnitra o extremismu pro předsudeční projevy*“. Stalo se tak v souvislosti s rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 číslo jednací 12 C 244/2021 – 692 a navazujícím rozsudkem odvolacího soudu (Městského soudu v Praze) ze dne 10.10.2025 sp.zn. 58 Co 205/2025 – k tomu podrobněji v dalších částech tohoto odůvodnění.

3. Skutek byl právně kvalifikován jako přečin podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku ve znění účinném do 31. 12. 2025 za užití § 7 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů.

4. Obžalovaná SPD byla odsouzena podle § 356 odst. 3 tr. zákoníku ve znění účinném do 31.12.2025 ve spojení s § 18 odst. 1 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a dle § 67 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku k peněžitému trestu ve výši 3 000 000 Kč vyměřenému podle § 68 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku v 30ti denních sazbách po 100 000 Kč.

5. V zákonné lhůtě obžalovaná podala proti tomuto rozsudku odvolání. Rozsudek napadla v celém rozsahu, tj. ve výroku o vině i trestu. V odvolání a jeho následném doplnění namítala především vady dokazování a hodnocení důkazů, v jejichž důsledku měl soud prvního stupně dospět k nesprávným skutkovým i právním závěrům. Vytýkala nalézacímu soudu, že podstatnou část jím navrhovaných důkazů zamítl jako nadbytečnou, ačkoliv podle jejího názoru směřovaly k objasnění širšího kontextu volební kampaně, skutečného významu posuzovaných sdělení a úmyslu, s nímž byly předmětné plakáty prezentovány veřejnosti. Tvrdila, že zamítnuté důkazy nebyly obsahově totožné s důkazy opatřenými orgány činnými v trestním řízení a že mohly přispět ke správnému posouzení celé věci. V této souvislosti namítala porušení práva na spravedlivý proces a zásady kontradiktornosti řízení.

6. Za významné procesní pochybení dále označila neprovedení výslechu předsedy politického hnutí [Jméno a Příjmení]. Namítala, že právě jeho veřejná vystoupení a projevy tvořily skutkový základ obžaloby, a proto nebylo možné učinit spolehlivé závěry o smyslu a účelu jednotlivých sdělení bez jeho výslechu. Nalézacímu soudu vytýkala, že namísto bezprostředního provedení tohoto důkazu vycházel pouze z vybraných mediálních výstupů a příspěvků na sociálních sítích, čímž podle názoru obžalované porušil zásady ústnosti a bezprostřednosti trestního řízení.

7. Podstatná část odvolací argumentace směřovala proti závěrům soudu týkajícím se subjektivní stránky trestného činu. Obžalovaná zpochybňovala, že by bylo bez důvodných pochybností prokázáno její zavinění ve formě úmyslu, ať již přímého nebo nepřímého. Namítala, že nalézací soud směšoval jeho nepochybný záměr kritizovat migrační politiku Evropské unie, Migrační pakt EU, zneužívání sociálních dávek a tehdejší vládní politiku s údajným úmyslem podněcovat nenávist vůči určitým skupinám obyvatel. Podle jejího názoru soud nevysvětlil, z jakých konkrétních skutkových zjištění dovozuje existenci srozumění s následkem předpokládaným ustanovením § 356 tr. zákoníku, a své závěry založil převážně na hodnocení objektivního vyznění posuzovaných plakátů.

8. V této souvislosti obžalovaná obsáhle polemizovala rovněž s významem odborného vyjádření týkajícího se rekonstrukce možných promptů použitých při tvorbě obrazových podkladů prostřednictvím umělé inteligence. Namítala, že z rekonstruovaných variant zadání nelze činit závěry o skutečně použitých promptech ani o subjektivním vztahu osob podílejících se na vzniku plakátů k jejich výslednému obsahu. Poukazovala na nemožnost spolehlivě rekonstruovat

konkrétní proces tvorby bez znalosti použitého modelu, nastavení, vstupních podkladů a následných grafických úprav a namítala, že samotný proces technického vzniku plakátů nebyl předmětem trestního stíhání. Závěr soudu o zavinění označovala za spekulativní, nepřezkoumatelný a neodpovídající zásadě presumpce neviny.

9. Další námitky směřovaly proti právnímu posouzení skutku. Obžalovaná namítala, že soud nerozlišil mezi politickým projevem, jehož cílem je vyvolat negativní emoce nebo kritický postoj k určitému společenskému jevu, a projevem podněcujícím nenávist ve smyslu trestního zákoníku. Tvrdila, že posuzované výroky a plakáty byly součástí politické kampaně zaměřené na veřejnou debatu o migraci, bezpečnostní situaci, sociální politice a činnosti tehdejší vlády, přičemž jejich cílem bylo přesvědčit voliče prostřednictvím politické argumentace a podpory konkrétních legislativních řešení. Namítala, že z veřejných vystoupení nevyplývaly výzvy k násilí, diskriminaci ani jinému nepřátelskému jednání vůči příslušníkům etnických či rasových skupin. Soudu současně vytýkala, že neprovedl plnohodnotný test proporcionality a při posouzení věci nedostatečně zohlednil ústavněprávní ochranu politické soutěže a svobody projevu.

10. Významnou část odvolání věnovala obžalovaná odborným vyjádřením zpracovaným Fakultou sociálních věd Univerzity Karlovy. Namítala především, že soud na jedné straně tvrdil, že svá rozhodnutí o tato odborná vyjádření neopřel, současně však z jejich závěrů v odůvodnění rozsudku vycházel. Dále uváděla, že zadání odborných vyjádření bylo formulováno sugestivně a že jejich zpracovatelé při hodnocení jednotlivých sdělení dostatečně nezohlednili kontext veřejných vystoupení představitelů obžalované. Soudu prvního stupně vytýkala rovněž selektivní přístup k obsahu odborných vyjádření, když podle jejího názoru přihlédl pouze k těm dílčím závěrům, které svědčily v jeho neprospěch, zatímco závěry podporující obhajobu ponechal bez povšimnutí. V návaznosti na to znovu navrhovala provedení znaleckého posudku z příslušného oboru.

11. Obžalovaná dále nesouhlasila se způsobem, jakým se soud prvního stupně vypořádal s civilními rozhodnutími vydanými ve věcech týkajících se zpráv Ministerstva vnitra o extremismu a předsudečné nenávisti. Tvrdila, že orgány činné v trestním řízení při posuzování jeho údajného nepřímého úmyslu vycházely mimo jiné z obsahu těchto zpráv, a proto měly být zohledněny i civilní rozsudky, které dospěly k závěru o neoprávněnosti některých tvrzení v nich obsažených. Podle odvolatele měly tyto skutečnosti význam pro posouzení subjektivní stránky trestného činu a pro hodnocení argumentace obžaloby.

12. Za nesprávné považovala rovněž závěry soudu týkající se subsidiarity trestní represe. Namítala, že soud pouze konstatoval společenskou škodlivost posuzovaného jednání, aniž by dostatečně vysvětlil, proč v dané věci nepostačují prostředky odpovědnosti podle jiných právních předpisů. Zdůrazňovala přitom politickou povahu posuzovaného projevu a mimořádnou intenzitu zásahu do svobody politické soutěže, který podle jejího názoru představuje trestní postih za obsah volební kampaně.

13. Ve vztahu k výroku o trestu obžalovaná namítala jeho nepřiměřenost. Nesouhlasila zejména se způsobem stanovení denní sazby peněžitého trestu, když podle jejího názoru soud dostatečně nezohlednil specifika financování a hospodaření politického hnutí, jeho provozní náklady, zákonné povinnosti a ekonomické dopady uloženého trestu na jeho další činnost. Měla za to, že soud vycházel převážně z výše státních příspěvků poskytovaných politickému hnutí, aniž by komplexně zkoumal jeho skutečné majetkové a finanční poměry.

14. Navrhovala, aby v rámci veřejného zasedání konaném o jejím odvolání bylo dokazování doplněno a aby ji odvolací soud obžaloby v plném rozsahu zprostil.

15. Odvolací soud považuje za potřebné uvést, že účelem odůvodnění jeho rozhodnutí není mechanicky reprodukovat skutkové, právní a hodnotící úvahy soudu prvního stupně ani je pouze stylisticky obměňovat. Smyslem přezkumné činnosti je posoudit správnost rozhodnutí v rozsahu podaného opravného prostředku a vypořádat se s relevantními odvolacími námitkami, nikoli vytvářet duplicitní text opakující již vyjádřené závěry nalézacího soudu. Odvolací soud si je vědom toho, že současné technické možnosti práce se soudními rozhodnutími svádějí k rozsáhlému přebírání jejich částí, což se v některých případech stává nežádoucím zlozvykem. Takový postup často vede k nepřiměřenému rozsahu odvodnění, snižuje jeho přehlednost, oslabuje srozumitelnost a ztěžuje identifikaci vlastních úvah odvolací instance. Městský soud v Praze považuje za vhodnější stručně shrnout podstatnou argumentaci obsaženou v odůvodnění napadeného rozhodnutí a soustředit pozornost na otázky, které byly odvoláním skutečně otevřeny.

16. Městský soud v Praze jako soud odvolací ve smyslu § 254 odst. 1 tr. řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost odvoláním napadených výroků rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které napadanému rozsudku předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, přičemž přihlížel i k případným vadám, které nebyly odvoláním vytýkány, pokud mohly mít vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání.

17. Odvolací soud po tomto přezkumu napadeného rozsudku a řízení, které jeho vydání předcházelo, dospěl k závěru, že odvolání obžalované je důvodné, a to včetně námitek směřujících proti rozsahu dokazování, neboť soud prvního stupně provedl důkazy v rozsahu nedostatečném pro rozhodnutí ve věci, když neprovedl soubor důkazů, které navrhovala strana obhajoby. z nichž se část jeví jako významná pro rozhodnutí ve věci samé.

18. Odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně bylo vystavěno na závěru, že obžalovaná v rámci volební kampaně pro krajské a senátní volby v roce 2024 využila plakáty označované v obžalobě jako "Chirurgové z dovozu" a "Romští chlapci" způsobem, který již nepředstavoval pouze přípustnou součást politické debaty o migraci a sociální politice, ale naplňoval znaky veřejného podněcování k nenávisti vůči rasové a etnické skupině. Nalézací soud zdůraznil, že mezi stranami nebylo sporné samotné zveřejňování plakátů ani jejich zařazení do předvolební kampaně, ale jejich skutečný význam a dopad. Těžiště sporu proto spatřoval v posouzení otázky, zda obsah a způsob prezentace těchto sdělení vyvolával vůči migrantům afrického původu a vůči Romům nenávist ve smyslu § 356 tr. zákoníku.

19. Z obsahu spisu je zřejmé, že nalézací soud provedl komplex důkazů, jejich provedení odpovídalo požadavkům trestního řádu. Odvolací soud však shledal pochybení v následném hodnocení provedených důkazů. Úvahy, z nichž soud prvního stupně vycházel při formulaci skutkových a zejména právních závěrů, neodpovídají požadavkům vyplývajícím z § 2 odst. 6 tr. řádu. Nalézací soud totiž nehodnotil jednotlivé důkazy i jejich souhrn v úplnosti, v jejich vzájemných souvislostech a se stejnou pečlivostí ve vztahu ke skutečnostem svědčícím ve prospěch obžalované. Z provedených důkazů vyvodil závěry, které z jejich obsahu nevyplývají dostatečně přesvědčivě, případně pominul význam okolností dokreslujících celkový kontext posuzovaných projevů a jejich skutečný význam a také, jak bylo výše uvedeno, neprovedl důkazy ve prospěch obhajoby, které se jeví zásadními.

20. Nalézací soud provedl dokazování a založil svá skutková zjištění na obšírném souboru listinných, obrazových a audiovizuálních důkazů, výpovědích svědků, kteří se vyjadřovali k přípravě volební kampaně, jejím cílům, tematickému zaměření a okolnostem vzniku předmětných plakátů, jejich prezentaci ve veřejném prostoru, včetně způsobu prezentace předsedou SPD [Jméno a Příjmení] v televizních debatách, rozhovorech, veřejných vystoupeních na sociálních sítích, v televizním vysílání a na internetových platformách, dále listiny vztahující se k právnímu postavení a fungování politického hnutí SPD a odborná vyjádření zabývající se vznikem, významovým obsahem a

společenským působením předmětných vizuálů – jedno z nich rekonstruovalo pravděpodobná zadání, na základě nichž byly vizuály vytvořeny prostřednictvím umělé inteligence, další se zabývalo významových, komunikačním a symbolickým obsahem obou plakátů a jejich způsobilostí vyvolávat stereotypní asociace. Třetí odborné vyjádření analyzovalo reakce veřejnosti na uvedenou kampaň, komentáře na sociálních sítí a zkoumalo míru přítomnosti nenávistí motivovaných reakcí vyvolaných touto kampaní. Součástí dokazování byly rovněž důkazy vztahující se k rozsahu a časovému trvání mediální prezentace kampaně a k majetkovým poměrům obžalované.

21. Soud prvního stupně provedl i některé důkazy navržené obhajobou a zdůvodnil, proč části návrhů na doplnění dokazování nevyhověl – měl za to, že skutkový stav byl objasněn v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí a další dokazování by nepřineslo nové podstatné poznatky – s tímto závěrem však odvolací soud, jak bylo výše naznačeno, nesouzní.

22. Po vyhodnocení provedených důkazů nalézací soud dospěl k závěru, že skutkový děj byl spolehlivě prokázán. Za stěžejní považoval především samotný obsah posuzovaných plakátů, způsob jejich opakované a cílené prezentace předsedou obžalované v rámci volební kampaně a doprovodná veřejná vyjádření představitelů hnutí vysvětlujících jejich význam a účel. Z těchto důkazů dovodil, že nešlo o ojedinělé či nahodilé užití sporných vizuálů, nýbrž o promyšlenou a dlouhodobě vedenou součást volební strategie. Odborná vyjádření považoval za podpůrný důkaz potvrzující závěry plynoucí již ze samotného obsahu kampaně a okolností její prezentace.

23. Na základě zjištěného skutkového stavu uzavřel nalézací soud, že jednání obžalované naplnilo všechny zákonné znaky skutkové podstaty přečinu podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování práv a svobod podle paragrafu 356 odst. 1, 3 písm. a) trestního zákoníku. Dospěl k závěru, že předmětná kampaň prostřednictvím použitých obrazových a textových prostředků paušalizujícím způsobem spojovala migranty afrického původu a příslušníky romského etnika s kriminalitou, nebezpečností, společenskou nepřizpůsobivostí a zneužíváním sociálního systému, a byla tak způsobilá vyvolávat vůči těmto skupinám nenávistné postoje. Jednání předsedy hnutí přitom soud přičetl právnické osobě podle příslušných ustanovení zákona o trestní odpovědnosti právnických osob, neboť k němu mělo dojít při výkonu její činnosti a v jejím zájmu.

24. Zvýšenou společenskou škodlivost jednání spatřoval soud prvního stupně zejména v tom, že k podněcování negativních emocí vůči vymezeným skupinám osob docházelo v rámci celostátně vedené volební kampaně s mimořádně širokým dosahem. Zdůraznil, že cílené využívání strachu, zášti a stereotypů za účelem získání politické podpory představuje závažný zásah do společenské soudržnosti a pokojného soužití jednotlivých skupin obyvatel. Významným hlediskem byla rovněž intenzita šíření kampaně prostřednictvím tisku, sociálních sítí a dalších veřejně dostupných komunikačních kanálů, jakož i skutečnost, že šlo o jednání vedené snahou dosáhnout volebního prospěchu. Měl za to, že předmětná kampaň překročila meze legitimní politické diskuse o migraci, sociální politice či otázkách integrace. Podle nalézacího soudu nebyla vedena způsobem zaměřeným na věcnou debatu o těchto tématech, nýbrž prostřednictvím vizuálních zkratek a stereotypů a vytvářela obraz určitých skupin jako zdroje nebezpečí, kriminality, společenských problémů a hospodářské zátěže.

25. Podle nalézacího soudu byli migranti afrického původu kolektivně spojováni s násilnou trestnou činností a hrozbou pro bezpečnost obyvatel, zatímco příslušníci romského etnika byli zobrazeni jako osoby nerespektující vzdělání, pracovní povinnosti a pravidla společnosti. Taková sdělení byla způsobilá vůči těmto skupinám vzbuzovat nenávist, zášť, pohrdání a sociální vylučování. Soud prvního stupně vyšel z toho, že oba plakáty pracovaly s negativními stereotypy o vybraných skupinách obyvatelstva a prezentovaly je paušalizujícím a dehonestujícím způsobem. Ve vztahu k plakátu "Chirurgové z dovozu" zdůraznil spojení motivu muže tmavé pleti se zakrváceným nožem

a sloganů odkazujících na migraci, což podle jeho názoru vytvářelo obraz migrantů jako nebezpečné skupiny představující bezpečnostní hrozbu pro společnost. U plakátu "Romští chlapci" pak soud dovodil, že vyobrazení dvou romských dětí kouřících cigarety společně s doprovodným textem stereotypizuje romské etnikum jako skupinu osob nezodpovědných, zneužívajících sociální systém a zanedbávajících vzdělání. Podle nalézacího soudu tak obě sdělení vytvářela ostré rozdělení na skupinu "my" a skupinu "oni", přičemž zobrazované skupiny byly prezentovány jako zdroj společenských problémů a ohrožení.

26. Nalézací soud dále rozebral hranice svobody projevu, připustil, že politický projev požívá mimořádně silné ústavní ochrany a že migrace či sociální politika nepochybně představují legitimní témata veřejné debaty. Současně zdůraznil, že ani politická komunikace není neomezená a ochranu nepoužívaní projevy směřující k nenávisti a diskriminaci.

27. V projednávané věci dospěl k závěru, že hranice ústavně chráněné politické polemiky byla překročena, shledal u obžalované existenci přinejmenším nepřímého úmyslu, kdy měl za to, že obžalovaná si musela být vědoma povahy použitých sdělení, emocionálního působení zvolených obrazových prostředků a byla přinejmenším srozuměna s tím, že zveřejnění může vyvolávat nenávistné postoje vůči vymezeným skupinám obyvatel. V té souvislosti dovozoval existenci zvýšené zodpovědnosti politických subjektů při celostátní volební kampani. Nalézací soud dospěl k závěru, že stupeň společenské škodlivosti je natolik významný, že nepostačí uplatnění prostředků podle jiných právních odvětví a je na místě uplatnění trestní odpovědnosti jako prostředku ultima ratio.

28. V úvahách o trestu nalézací soud přiměřeně citoval zásady stanovené trestním zákoníkem, přičemž zohlednil zejména skutečnost, že obalovaná dosud nebyla trestně postihována, na druhé straně však přihlédl k významnému společenskému dosahu projednávaného jednání. Vzhledem k charakteru obžalované jako politického hnutí dospěl k závěru, že jiné druhy trestů upravené zákonem o trestní odpovědnosti právnických osob by byly nevhodné nebo nepřiměřené. Za přiměřený proto považoval peněžitý trest, jehož výměru stanovil s ohledem na ekonomické poměry obžalované a výši jejích pravidelných příjmů, přičemž úložný trest 3 000 000 Kč označil za dostatečný k naplnění individuálně i generálně preventivního účelu trestu, aniž by nepřiměřeně zasahoval do další existence a činnosti obžalované.

29. Odvolací soud nesdílí závěr soudu prvního stupně, že provedené důkazy bez důvodných pochybností prokazují naplnění zákonných znaků přečinu podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku. Z obsahu důkazů podle názoru odvolacího soudu nevyplývá, že by předmětná volební kampaň a v ní použité plakáty představovaly veřejné podněcování k nenávisti vůči rase nebo etnické skupině ve smyslu citovaného ustanovení, a nelze z nich ani bezpečně dovodit existenci požadované subjektivní stránky trestného činu – tedy úmyslu, byť i jen nepřímého. Nalézací soud při hodnocení důkazů přisoudil rozhodující význam skutečnostem podporujícím obžalobu, zatímco okolnosti svědčící o politickém a programovém kontextu posuzovaných sdělení hodnotil nedostatečně nebo je zcela pominul, přičemž neprovedl důkazy, která na podporu obhajoby navrhovala provést obžalovaná SPD.

Přehled důkazů provedených ve veřejném zasedání:

30. Z důkazů, které byly provedeny již v nalézacím řízení, provedl odvolací soud znovu tyto listinné důkazy: odborná vyjádření Institutu komunikačních studií a žurnalistiky Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy včetně příloh, odborné vyjádření z oboru kybernetika, umělá inteligence včetně obrazových příloh, stanovy SPD, ohledání internetového obsahu s přílohami, rozsudek

Obvodního soudu pro Prahu 1 č.j. 12 C 244/2021 – 692 a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10.10.2025 sp.zn. 58 Co 205/2025. Dokazování nadto doplnil o část důkazů, které obžalovaná spojila s podaným odvoláním, a to konkrétně o Stenozáznam schůze poslanecké sněmovny z 18.4.2024, Občanka 7 Marketingový specialista“, návrh poslanců SPD na změnu zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů a některých dalších zákonů a zprávy MV ČR o extremismu na území České republiky – za roky 2016 až 2023.

K otázce škodlivosti:

31. Odvolací soud nepřehlédl, že nalézací soud při hodnocení společenské škodlivosti jednání akcentoval mimo jiné celostátní dosah předmětné kampaně, její intenzivní šíření prostřednictvím různých komunikačních kanálů a záměr zvýšit volební podporu obžalované. V tomto směru však považuje Městský soud v Praze za potřebné zásadní korektivní upřesnění úvah soudu prvního stupně: samotná skutečnost, že politický subjekt usiluje prostřednictvím volební kampaně o získání co nejširší podpory voličů, nemůže být bez dalšího okolností zvyšující společenskou škodlivost jednání. Snahou oslovit maximální počet voličů, přesvědčit je o správností vlastního programu a dosáhnout co nejlepšího volebního výsledku je totiž naplněna samotná podstata demokratické volební soutěže.

32. Politické strany a hnutí existují právě proto, aby usilovaly o získání veřejné podpory a politické moci prostřednictvím voleb. Zvýšení volebních preferencí a maximalizace volebního zisku proto představují zcela legitimní a očekávaný cíl každé volební kampaně, nikoli okolnost, která by sama o sobě mohla a měla zakládat vyšší míru trestně právní škodlivosti určitého jednání.

33. Obdobně nelze bez dalšího přičítat obžalované ani skutečnost, že vedená kampaň měla celostátní dosah. Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky jsou svou povahou volbami celostátními a usiluje-li politický subjekt o parlamentní zastoupení, je přirozené a nezbytné, aby jeho volební prezentace směřovala k co nejširšímu okruhu voličů na celém území státu. Předvolební kampaň vedená prostřednictvím celostátních médií, internetu a sociálních sítí proto zpravidla nemůže mít pouze regionální či lokální charakter a její schopnost oslovit širokou veřejnost je imanentním znakem takové politické soutěže.

34. Závěr o společenské škodlivosti proto nelze opřít o samotný rozsah osloveného publika nebo o snahu získat co největší počet hlasů, nýbrž toliko o obsah použitých sdělení, jejich způsobilost zasahovat do chráněných společenských vztahů a o konkrétní povahu prostředků, jimiž bylo politického cíle dosahováno. Jinak řečeno - není rozhodující, že kampaň měla ambici oslovit celou republiku a přinést obžalované volební úspěch, neboť to je vlastní každé relevantní parlamentní kampani, ale pouze to, zda prostředky zvolené k dosažení tohoto legitimního cíle překročily meze přípustné v demokratické společnosti a v právním státě.

Jednotlivé důkazy provedené odvolacím soudem:

35. K odborným vyjádřením zpochybňovanými obžalovanou považuje odvolací soud za vhodné poukázat na to, že podstatná část **odborného vyjádření Institutu komunikačních studií a žurnalistiky Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** nesměřovala k objasnění odborných skutkových otázek, nýbrž k hodnocení společenského významu kampaně, jejích možných dopadů, charakteru veřejné debaty a v konečném důsledku tedy k otázkám, jejichž řešení přísluší výlučně soudu.

36. Již ze samotné metodiky popsané zpracovateli je zřejmé, že názory a inklinace veřejnosti byly zajišťovány prostřednictvím manuálně prováděné kvantitativní analýzy komentářů pod mediálními výstupy a příspěvky na sociálních sítích, přičemž sami autoři upozorňují na limity takového přístupu

spočívající zejména v tom, že zachycuje toliko internetovou populaci a nikoli veřejnost jako celek. Výzkumný vzorek navíc tvořilo pouze 533 komentářů převzatých z vybraných internetových diskuzí, na jejichž základě byly následně činěny poměrně dalekosáhlé závěry o charakteru veřejné reakce na posuzovanou kampaň.

37. Z výsledků samotné analýzy přitom plyne, že souhlas s vizuálním sdělením a narativem kampaně byl identifikován u 44,1% komentářů, nesouhlas u 19,3 % komentářů a ve 36,6 % případů nebylo stanovisko diskutujícího určit. Následně byly na témže omezeném vzorku zkoumány další jevy, například podíl vulgarismů, projevy nenávisti, strachu, xenofobie, rasismu, hodnocení migrantů či Romů, podněcování k násilí nebo výskyt nepodložených tvrzení. Z uvedených dat pak vyplývá mimo jiné, že nenávistné projevy byly zjištěny pouze u 15,8 % komentářů, projevy strachu 18,4 %, xenofobní obsah u 27,8% rasistický podtext u 18,8 % a negativní vyjádření vůči migrantům u 19,9 % komentářů, zatímco v převážné většině případů tyto charakteristiky zjištěny nebyly nebo je nebylo možno určit. Ve vztahu k romské menšině byly zjištěné hodnoty ještě výrazně nižší, když negativní hodnocení bylo identifikováno pouze u 1,5 % komentářů a nenávistné projevy u 0,4 % komentářů. Samotná analýza navíc současně konstatovala, že souvislost mezi souhlasným postojem ke kampani a výskytem vulgarismů či vyjádření nenávisti prokázána nebyla; vulgarismy byly naopak ve vyšší míře zaznamenány v komentářích kritizujících kampaň než v komentářích vyjadřujících souhlas s jejím obsahem.

38. Za těchto okolností se nabízí otázka, nakolik bylo vůbec nezbytné opatřovat důkaz tohoto typu pro účely rozhodnutí v trestní věci, jejímž předmětem bylo posouzení konkrétního skutku a konkrétního obsahu veřejných sdělení. Trestní soud není při hodnocení významu veřejných projevů odkázán na sociologické sondy do internetových diskusí a jejich statistické zpracování. Posouzení, zda určitý projev naplňuje zákonné znaky trestného činu, zda je způsobilý vyvolávat nenávist, zda překračuje meze přípustné svobody projevu nebo jaký význam je třeba přikládat jednotlivým okolnostem případu, nepředstavuje odbornou otázku, která by vyžadovala zvláštní vědecké poznatky, nýbrž otázku skutkového a právního hodnocení náležící soudu.

39. Za obzvláště problematické potom odvolací soud považuje některé závěrečné pasáže odborného vyjádření, zejména pasáž označenou jako "Role zadavatele kampaně", v níž zpracovatelé vyjadřují názory, že zadavatel kampaně může aktivně přispívat k rasovému napětí, podporovat rasové postoje posilovat stereotypy, šířit rasismus či podporovat polarizaci společnosti.

40. Takové úvahy nepředstavují odborný popis zjištěných skutečností ani interpretaci dat získaných výzkumnou metodou, ale hodnotící soudy o společenské přijatelnosti zkoumaného jednání a o jeho možných důsledcích. Tím se zpracovatelé dostávají do oblasti, která náleží výhradně soudu, jenž jediný je oprávněn rozhodnout, jaký právní význam mají zjištěné skutečnosti a zda z nich lze dovodit znaky konkrétního trestného činu.

41. Odborné vyjádření, jak plyne již z jeho označení, může soudu poskytnout odborné poznatky k otázkám, které přesahují obecnou životní zkušenost, nemůže však nahrazovat vlastní hodnotící a právní úvahy soudu ani mu předjímat závěr o společenské škodlivosti posuzovaného jednání či o jeho trestněprávní relevanci. Z tohoto pohledu je třeba k uvedenému odbornému vyjádření přistupovat se značnou zdrženlivosti a jeho hodnotu nepřeceňovat!

42. V přípravném řízení bylo dále opatřeno **odborné vyjádření z oboru kybernetika, odvětví umělá inteligence,** jehož předmětem nebylo zjišťování skutkových okolností rozhodných pro posouzení projednávaného jednání, nýbrž rekonstrukce hypotetických klíčových slov (promptů), případně dalších vstupů, které mohly být použity při vytváření předmětných vizuálů pomocí nástrojů

generativní umělé inteligence, a dále úvahy o tom, v jakých aplikacích mohly být jednotlivé plakáty vytvořeny.

43. Již samotné zadání odborného vyjádření přitom naznačuje jeho problematickou výpovědní hodnotu. Zadavatel totiž jednotlivé plakáty předem slovně charakterizoval tak, že na prvním je vyobrazen muž negroidní rasy v zakrváceném oblečení s nožem v ruce, na druhém dva romští chlapci kouřící cigarety a na třetím muž podobný Billu Gatesovi se stříkačkou v ruce. Následně po zpracovateli požadoval, aby určil, jaká klíčová slova mohla být použita k dosažení obdobného výsledku.

44. Takto formulované sugestivní zadání však ve skutečnosti nevyžadovalo odborné poznatky z oblasti umělé inteligence k objasnění dosud neznámé skutečnosti, nýbrž vycházelo z předem vytvořené interpretace samotného obsahu zobrazeni. Jinými slovy - zadavatel odborného vyjádření nejprve sám určil, co jednotlivé plakáty podle jeho názoru zobrazují, a teprve následně bylo po zpracovateli požadováno, aby zpětně formuloval taková klíčová slova, která by k obdobnému výsledku mohla vést. Výsledkem pak logicky nemohlo být nic jiného než jazykové převedení této již předem vytvořené interpretace do podoby možných promptů.

45. Z obsahu tohoto odborného vyjádření je navíc patrné, že množina potencionálních vstupních příkazů, které mohou vést k vytvoření obrazově podobného výstupu, je prakticky neomezená. Generativní systémy umělé inteligence pracují na principu pravděpodobnostního modelování a stejný či velmi podobný výsledek lze dosáhnout prostřednictvím značného množství odlišných slovních zadání. Rekonstrukce konkrétního promptu bez znalosti původního vstupu proto ve své podstatě nepředstavuje exaktní zjišťování skutečnosti, nýbrž pouze vytváření jedné z mnoha myslitelných variant. Záleží přitom významně na osobním úsudku, zkušenosti, představivosti a kreativitě samotného zpracovatele, jaká slovní spojení zvolí a jakou míru detailů do nich promítne.

46. Odvolací soud proto nevidí zřejmou souvislost mezi předmětem tohoto odborného vyjádření a otázkami, které bylo třeba v projednávané věci řešit. Pro posouzení trestní odpovědnosti nebylo rozhodné, zda byl určitý obraz vytvořen prostřednictvím konkrétní aplikace umělé inteligence, ani jaká klíčová slova mohla být při jeho vytvoření hypotetický použita. Podstatný byl obsah výsledného sdělení, způsob jeho prezentace a význam, který mu mohli přisuzovat jeho adresáti. Rekonstrukce možných promptů sama o sobě nevypovídá nic spolehlivého o skutečných úmyslech autora ani o skutečně použitých vstupech.

47. Za problematickou považuje odvolací soud zejména skutečnost, že odborné vyjádření mohlo u čtenáře vyvolávat zdání objektivního zjištění okolností, které ve skutečnosti zjištěny nebyly a z povahy věci ani být nemohly. Nelze totiž přehlédnout, že formulace rekonstruovaných promptů bezprostředně navazují na popis zadavatelem tvrzeného obsahu plakátů převzatý z jeho zadání.

48. Pokud byl například obraz předem charakterizován jako vyobrazení "muže negroidní rasy se nožem“, je přirozené, že se následně v rekonstruovaných zadáních objevují výrazy jako "africký muž", "rozzlobený výraz", "nůž v ruce" či "košile pokrytá červenými skvrnami". Takový postup však spíše dokládá způsob, jakým sám zadavatel a následně zpracovatel plakát interpretovali, než jak byl ve skutečnosti vytvořen.

49. Za této situace je třeba mít na zřeteli, že odborné vyjádření nemůže sloužit jako prostředek k potvrzování předem zadavatelem učiněných hodnotících závěrů o obsahu určitého sdělení. Úkolem odborného vyjádření je poskytnout soudu odborné poznatky k otázkám vyžadujícím zvláštní znalosti, nikoli zpětně převádět subjektivní interpretaci obrazového obsahu do podoby

zdánlivě objektivního technického závěru! Vypovídací hodnota takového důkazu je proto v posuzované věci přinejmenším velmi omezená.

50. **Stanovy SPD** považuje odvolací soud za souladné se zákonem č. 424/1991 Sb., protože obsahují všechny podstatné zákonem vyžadované náležitosti, upravují dobrovolné členství a jeho zánik, zakotvují orgány hnutí a pravidla jejich rozhodování, nepřekračují rámec autonomie, kterou zákon politickým stranám přiznává a byly akceptovány v registračním řízení vedeném Ministerstvem vnitra.

51. Předmětem **Ohledání internetového obsahu (reportáže, sociální sítě a YouTube) s přílohami** (č.l. 934 až 969 byly příspěvky na sociální síti Facebook, a to uživatelského profilu s názvem "[Jméno a Příjmení] – XXX" za období od 5.8.2024 do 5.10.2024. U jednotlivých příspěvků bylo uvedeno datum, text příspěvku, byl-li součástí příspěvku obrázek, obsahovalo ohledání komentář zpracovatele, co má obrázek zachycovat (zpracovatel tak pracuje např. s označením "africký chirurg", "Romští chlapci"), s údajem o počtu like, komentářů a počtu sdílení a způsobu sdílení.

52. Z obsahu tohoto listinného důkazu odvolací soud zjistil, že předseda obžalovaného hnutí zdůrazňoval ve svých příspěvcích například, že nejde o barvu pleti, ale o to, jak se lidé chovají; vyjádřil úvahu, že příslušníci některých etnik mohou mít větší problém s integrací a může být mezi nimi více nepřizpůsobivých, poukazoval na problémy špatných sousedských vztahů, hygieny, nezájmu o vzdělání a práci, vysokou kriminalitu, zneužívání sociálního systému; akcentoval odmítání rasismu; opakovaně formuloval s různými obměnami nesouhlas s Migračním paktem EU a nesouhlas s přerozdělováním nelegálních migrantů – v té souvislosti odkazoval na konkrétní statistické údaje o trestné činnosti migrantů v SRN; v části příspěvků uváděl, že probíhající kampaň je alegorií současného dění s tím, že jde o reakci na rozhodnutí vlády, které považuje za nezodpovědné.

53. Tento důkaz dosvědčuje, že obsah předmětných plakátů, smysl jeho sdělení a zacílení byl předsedou hnutí komentován a ze zaznamenaných příspěvků lze dovodit, že smyslem bylo poukázat na zcela konkrétní problémy, kterými se obžalovaná zabývá a hodlá zabývat, která vnímá jako nezodpovědně neřešená, či nedostatečně řešená – nikoli dehonestovat konkrétní rasovou či etnickou skupinu ve snaze podnítit vůči ní nenávist, zlobu, zášť.

54. Z argumentace **rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 sp.zn. 12 C 244/2021** (ve stručnosti) vyplývá závěr, že stanovy, program i faktická činnost SPD svědčí o tom, že jde o standardní politické hnutí působící v mezích zákona č. 424/1991 Sb., nikoli o subjekt, u něhož by dominantní složku tvořily projevy předsudečné nenávisti. Stanovy obsahují demokratické programové cíle, respektují principy parlamentní demokracie a činnost hnutí je z velké části zaměřena na běžnou legislativní a politickou agendu, jako jsou sociální otázky, důchody, daně, referendum, exekuce či podpora rodin. Soud zdůraznil, že z provedených důkazů nevyplynulo, že by SPD naplňovala znaky subjektu, jehož hlavní nebo dominantní činností je podněcování nesnášenlivosti vůči určitým skupinám obyvatel. Nebylo prokázáno, že by jiné programové cíle hnutí byly pouze okrajové či doplňkové. Naopak bylo doloženo, že SPD dlouhodobě předkládá řadu legislativních návrhů a vykonává běžnou parlamentní činnost odpovídající postavení demokraticky zvoleného politického subjektu. Podle soudu samotná kritika migrace, Evropské unie, NATO, islámu nebo vládní politiky nepředstavuje bez dalšího projev předsudečné nenávisti ani extremismu. Takové názory spadají do chráněné sféry politické soutěže a svobody projevu. V demokratickém systému je legitimní, aby politická strana prosazovala i kontroverzní či menšinové názory, pokud tím neporušuje zákon a neusiluje o odstranění demokratického řádu. Soud rovněž připomněl, že SPD je registrovaným politickým hnutím podle zákona č. 424/1991 Sb. a podléhá režimu tohoto zákona. Pokud by její

program nebo činnost skutečně naplňovaly znaky směřující proti demokratickým základům státu nebo právům občanů, existují zákonné mechanismy směřující k pozastavení či rozpuštění politického hnutí. V řízení však nebylo prokázáno, že by SPD takové znaky vykazovala. Z těchto důvodů soud dospěl k závěru, že nebylo prokázáno oprávnění označit SPD za „xenofobně zaměřenou populistickou skupinu" s dominantní úlohou v projevech předsudečné nenávisti, neboť její stanovy, program i reálná činnost odpovídají fungování běžného politického hnutí působícího v rámci demokratického a zákonného systému.

55. Městský soud v Praze se pak v odvolacím řízení **v rozsudku ze dne 10.10.2025 sp.zn. 58 Co 205/2025** ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že Ministerstvo vnitra neprokázalo pravdivost tvrzení, na jejichž základě zařadilo SPD do Souhrnné situační zprávy za 2. pololetí 2020 jako „xenofobně zaměřenou populistickou skupinu" s „dominantní úlohou při projevování předsudečné nenávisti". Ministerstvo vnitra sice předložilo velké množství podkladů, avšak většina z nich se vztahovala k jiným časovým obdobím nebo přímo nesouvisela s posuzovaným obdobím druhého pololetí roku 2020. Ve zprávě navíc chyběly konkrétní skutkové podklady, které by uvedené závěry spolehlivě odůvodňovaly.

56. Soud zdůraznil, že podle vlastní definice Ministerstva vnitra jsou za projevy předsudečné nenávisti považovány pouze takové případy, kdy nenávistná rétorika tvoří dominantní složku činnosti subjektu a jiný program absentuje nebo je jen doplňkový. **U SPD však dokazování ukázalo rozsáhlou legislativní a politickou činnost zaměřenou na sociální, ekonomická, ústavní a další témata. Nebylo proto prokázáno, že by hlavní náplní její činnosti byly útoky proti určitým skupinám obyvatel.** Odvolací soud rovněž beze zbytku akceptoval závěr, že kritika nelegální migrace, islámu, Evropské unie či NATO sama o sobě nepředstavuje předsudečnou nenávist. Z provedených důkazů vyplynulo, že představitelé SPD své názory vztahovali ke konkrétním událostem, jako byly migrační krize, teroristické útoky nebo problémy s integrací migrantů v některých evropských zemích. Takové projevy soud posoudil jako součást politické debaty chráněné svobodou projevu, nikoli jako důkaz naplnění definice předsudečné nenávisti.

57. Soud dále uvedl, že trestné činy či kontroverzní výroky jednotlivých příznivců nebo bývalých členů nelze bez dalšího přičítat samotnému politickému hnutí. Zařazení SPD do zprávy proto nemohlo být odůvodněno jednáním osob, jejichž projevy nebyly součástí činnosti hnutí v rozhodném období.

58. Pokud jde o újmu, soud uzavřel, že označení politického hnutí ve zprávě o extremismu a předsudečné nenávisti je objektivně způsobilé poškodit jeho pověst. Proto potvrdil, že došlo k porušení práva žalobce na ochranu pověsti. Na druhou stranu nepovažoval zásah za natolik intenzivní, aby bylo vedle konstatování porušení práva nutné přiznat i omluvu. Jako přiměřené zadostiučinění proto postačuje samotné soudní konstatování porušení práva.

59. Městský soud v Praze v nyní projednávané trestní věci nezjistil z důkazů, které provedl sám, či které provedl nalézací soud žádné skutečnosti, které by jakýmkoli způsobem zpochybňovaly argumentaci tak, jak je velmi zevrubně obsažena v odůvodnění v předchozích odstavcích uváděných civilních rozhodnutích.

60. **Ze Stenozáznamu schůze poslanecké sněmovny z 18.4.2024** č.l. 1125 až 1142 odvolací soud zjistil, že jeho předmětem byla vystoupení poslanců různých politických stran a uskupení, včetně poslance žalované SPD, vztahující se k Migračnímu paktu EU, kdy poslanec SPD (ale i jiní) a jeho zevrubné kritice.

61. V té souvislosti považuje odvolací soud za potřebné zdůraznit, že obsah posuzovaného plakátu nelze vykládat izolovaně, nýbrž v kontextu tématu, k němuž se vztahoval. Z veřejně dostupného průběhu jednání Poslanecké sněmovny je zřejmé, že vystoupení poslance SPD, na něž plakát navazoval, byla věcně zaměřena na kritiku Migračního paktu EU a důsledků nelegální migrace v některých členských státech Evropské unie. V rámci této parlamentní debaty byly jiným řečníkem zmiňovány konkrétní případy závažné násilné kriminality spáchané migranty v Německu, Francii, Irsku, Itálii a dalších evropských zemích, dále problémy s deportacemi osob pobývajících na území států nelegálně, jakož i vznik oblastí označovaných v médiích a odborné literatuře jako "no-go zones".

62. Pokud tedy byl plakát vytvořen a zveřejněn zjevně i v souvislosti s touto politickou diskusí, nelze jeho smysl automaticky redukovat na údajné vyjádření nenávisti vůči určitému etniku, národu, rase. Naopak je třeba zkoumat, zda jeho primárním účelem, jak tvrdí obžalovaná, nebylo upozornění na bezpečnostní a společenské problémy spojované jeho autory s migrační politikou Evropské unie. **Politická diskuse o migraci, veřejné bezpečnosti, kriminalitě či fungování azylové politiky představuje otázku nesporného veřejného zájmu a požívá nejvyšší míry ochrany svobody projevu.**

63. Z provedeného listinného důkazu „**Občanka 7 Marketingový specialista“** na č. l. 1188 až 1189 bylo zjištěno, že se jedná o učebnici výchovy k občanství a ke zdraví pro 7. ročník základních škol autora Mgr. Roberta Čapka, Ph.D., vydanou nakladatelstvím Taktik. Na návrh obhajoby byla provedena stránka nazvaná „Míra rizika“, obsahující několik fotografií osob převážně školního věku. Na jedné z fotografií je zachycena mladistvě působící osoba s cigaretou v ústech.

64. Tato fotografie se svým celkovým vyzněním, věkem zachycených osob, kompozicí i antropologickými rysy osob velmi podobá osobám z plakátu, který obžaloba (tj. nikoli obžalovaná!) označuje jako "Romští chlapci". Uvedená učebnice však fotografii používá výlučně jako ilustraci rizikového chování a nikde z ní nevyvozuje etnickou identitu vyobrazené osoby. Stejně tak běžný čtenář nemá důvod spojovat zobrazenou osobu s konkrétní národností či etnickou skupinou.

65. Z tohoto důkazu vyplývá, že samotné zobrazení osob s určitými fyzickými rysy neumožňuje bez dalšího učinit závěr o jejich romském původu. Pokud je obdobná fotografie používána ve schválené školní učebnici jako neutrální ilustrační materiál, svědčí to o tom, že vizuální znaky, o které opírá svou argumentaci a interpretaci obžaloba, nejsou samy o sobě způsobilé identifikovat osoby jako příslušníky romského etnika.

66. Obžaloba přitom staví svou konstrukci na předpokladu, že osoby zachycené na plakátu jsou Romové, a z tohoto předpokladu následně dovozuje údajný nenávistný význam celého sdělení. Takový postup je však logicky i důkazně vadný. Nejdříve musí být bez důvodných pochybností prokázáno, že plakát skutečně zobrazuje osoby určitého etnika, a teprve následně by bylo možné zabývat se otázkou, zda obsah sdělení směřuje výlučně vůči tomuto etniku a současně zda z doprovodného textu lze bez jakýchkoli pochybností usoudit, že cílem není poukázat na palčivý problém, který si zaslouží, aby se jím společnost otevřeně zabývala, a ve vztahu k němuž nabízí obžalovaná pro voliče řešení, ale že cílem je vzbuzovat nenávist. **Právě doprovodný text, legislativní návrhy a vyjádření předsedy hnutí ve veřejném prostoru prokazují, že obžalobou tvrzený záměr na straně obžalované nebyl.**

67. Jestliže identifikace etnicity vyobrazených osob vychází pouze ze subjektivního dojmu obžaloby, nelze na takovém základu budovat závěr o úmyslu podněcovat nenávist vůči konkrétní skupině osob.

68. Předložený důkaz navíc ukazuje, že stejné nebo velmi podobné fyziognomické znaky jsou v běžné společenské realitě zobrazovány bez jakéhokoliv etnického významu. Pokud by měl být přijat výklad obžaloby, muselo by být za osoby romského původu automaticky považováno i značné množství osob zobrazovaných v učebnicích, médiích či reklamních materiálech, což je zjevně nepřijatelné a vede k absurdním důsledkům.

69. Odvolací soud při propojení předmětného plakátu s ostatními důkazy, které byly zopakovány či nově doplněny, má za to, že ve skutečnosti je to právě obžaloba, kdo do fotografie vnáší jako dominantní nosný prvek sdělení etnický význam a zcela opomíjí doprovodný text, který je pro posouzení naprosto zásadní. Existence obdobné fotografie v běžně používané školní učebnici dokládá, že takové osoby jsou vnímány jako obecné ilustrační postavy, nikoli jako reprezentanti konkrétního etnika.

70. Z **návrhu poslanců SPD (mezi jinými i jeho předsedy [Jméno a Příjmení]) na změnu zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů a některých dalších zákonů** č.l. 1190 – 1237 bylo zjištěno, že je datován21.10.2021 a byl doručen poslancům 15.11.2021, jehož předmětem je návrh na konkrétní změny tohoto zákona, a to včetně doplnění stávajícího znění § 3, upravujícího, kdo je osobou, která není v hmotné nouzi, o upřesnění, že jí je osoba, které byla za neplnění povinnosti zákonného zástupce dítěte spojených s řádným plněním povinné školní docházky nebo povinného předškolního vzdělávání uložen správní trest podle zákona upravujícího přestupky anebo školského zákona – z uvedeného plyne, že mnohem dříve, než vznikl plakát s mladými školáky, se obžalovaná prostřednictvím legislativních návrhů svých poslanců snažila navrhnout změnu, která by (bez ohledu na etnicitu) postihovala zákonné zástupce, kteří nedbají na řádnou školní docházku svých dětí.

71. **Příspěvky od předsedy obžalované SPD z Facebooku č**.l. 1143, 1146 až 1148, 1172 až1175, č.l. 1184 až 1187 se rovněž týkají problematiky nelegální migrace, rizik, která ve světle konkrétních případů jsou s migrací spojena, dílem tvrdé, nesmlouvavé kritiky Migračního paktu. Z listinných důkazů tvořených příspěvky předsedy politického hnutí SPD na sociální síti Facebook tak vyplývá, že dlouhodobým tématem veřejné a politické komunikace tohoto politického subjektu byla problematika nelegální migrace, její možné bezpečnostní, sociální a ekonomické dopady a kritika Migračního paktu Evropské unie. Obsah těchto příspěvků se zaměřuje na konkrétní mediálně známé případy, bezpečnostní incidenty a politická rozhodnutí týkající se migrační politiky a představuje zjevně součást veřejné debaty o otázce, která je předmětem intenzivních společenských a politických diskusí v České republice i v celé Evropě.

72. **Uvedené důkazy současně dokládají kontext, ve kterém vznikly i předmětné plakáty**. Tyto nebyly izolovaným či samoúčelným projevem zaměřeným proti určité etnické nebo národnostní skupině, nýbrž součástí širší politické komunikace věnované otázce migrace a migrační politiky. Plakát "Chirurgové z dovozu" tematicky navazoval na dlouhodobě prezentované politické stanovisko hnutí a byl součástí politické kampaně vedené v rámci demokratické politické soutěže. To samé platí o druhém plakátu.

73. Obhajoba v této souvislosti zdůrazňuje, že svoboda projevu požívá nejvyšší míry ochrany právě tehdy, týká-li se otázek veřejného zájmu a politické diskuse. Odvolací soud pak akcentuje, že **politická debata je ze své podstaty vyostřená, kritická a často využívá zjednodušení, nadsázku, silné sloganové formulace či emotivní sdělení.** Samotná skutečnost, že je určitý politický názor kontroverzní, provokativní nebo pro část veřejnosti nepřijatelný, ještě neznamená, že vybočuje z mezí ústavně chráněné svobody projevu.

74. Uvedené důkazy tak podporují závěr, že předmětné plakáty představovaly výkon svobody politického projevu v rámci demokratické soutěže politických sil, nikoli projev motivovaný snahou šířit nenávist vůči určitému etniku či skupině obyvatel. Z jejich obsahu ani z celkového kontextu politické komunikace nelze dovodit, že by primárním účelem a úmyslem bylo hanobení či podněcování nenávisti, nýbrž prezentace politického názoru na otázku migrace, která patří mezi nejdiskutovanější témata současné veřejné debaty.

75. Pokud jde o **zprávy MV ČR o extremismu na území České republiky –za roky 2016 až 2023,** odvolací soud zjistil následující:

76. Ve zprávě za rok 2016 je v podkapitole nazvané jako "Protiimigrační a protimuslimské hnutí" je mezi těmito subjekty uváděna obžalovaná, která je výslovně zmíněna v souvislosti s tím, že se měla jako další tam zmíněné subjekty podílet na organizaci demonstrací s vysokou účastí v Praze a dále je obžalovaná zmíněna v odstavci, v němž se uvádí, že: „volební potenciál těchto subjektů (s výjimkou hnutí Svoboda a přímá demokracie – [Jméno a Příjmení]) byl zanedbatelný“. Ve zprávě za rok 2017 je obžalovaná zmíněna v kapitole označené jako "pravicový extremismus" a to v souvislosti s tím, že popularita a podpora politicky angažovaných pravicových extremistů byla naprosto minimální s konstatací: „To se odrazilo ve výsledku voleb, které pro ně skočily naprostým propadem. S jejich tradičními tématy dokázalo podstatně lépe pracovat hlavně hnutí Svoboda a přímá demokracie – [Jméno a Příjmení]“. Ve zprávě za tento rok je obžalovaná zmíněna v několika dalších samostatných odstavcích, kdy (krom jiného) je konstatováno, že SPD není z pohledu definice Ministerstva vnitra extremistickým subjektem, oficiálně se distancovalo od totalitních ideologiích a ani skryté, např. prostřednictvím symboliky, se k nim nehlásí, avšak vybírá si podobná témata jako pravicový extremisté a nezřídka k nim zaujímá i podobné názory s tím, že v některých případech jsou vyjádření představitelů SPD i radikálnější než vyjádření představitelů tradičních pravicově extremistických stran. Dále zpráva za rok 2017 uvádí, že SPD zcela jednoznačně ovlivnilo podobu tuzemské extremistické scény.

77. I zpráva za rok 2018 se SPD věnuje v několika samostatných odstavcích a označuje toto hnutí za nejvlivnějšího aktéra na poli šíření náboženské či etnické nesnášenlivosti s tím, že někteří jeho členové byli velmi aktivní v šíření informací zaměřených proti muslimům, imigrantům či Romům, kdy SPD záměrně cíli na skupiny obyvatel, u kterých předpokládá, že manipulativní informace, které jim opakovaně předkládá, nebudou podrobovat kritické reflexi.

78. Ve vztahu k SPD ve zprávě za rok 2019 je uvedeno, že obrazem úspěšného působení jsou opakované volební výsledky.

79. Zpráva za rok 2020 pak zmiňuje SPD v souvislosti s koronavirovou pandemií a různými, mnohdy až absurdními, konspiračními teoriemi o původu a šíření tohoto onemocnění. I v této zprávě je zmínka o SPD v souvislosti s volebními výsledky, kdy je uvedeno, že zastává pozici lídra „vlasteneckého“ spektra.

80. Ve zprávě za rok 2021 je uváděno, že SPD vsadila oproti předchozím rokům na umírněnější kampaň s tím, že získala 20 mandátů. Zmíněna je v podkapitole označené jako Projevy předsudečné nenávisti. V následujícím roce Zpráva již neobsahuje informace, které by se týkaly konkrétně SPD a jeho činnosti v uvedeném roce. Oproti tomu v roce 2023 je SPD označena za jedinou stálici na scéně xenofobně populistických uskupení, která si vysloužila pozornost prostřednictvím kontaktů s německou AfD.

81. **Soubor zpráv Ministerstva vnitra ČR o extremismu na území České republiky za rok 2016 až 2023 se vyznačuje jedním společným jmenovatelem** - neuvádí žádné zdroje, důkazy, o které

taková tvrzení opírá. Chybí jakýkoli náznak toho, na základě čeho dospívá k tvrzením ve zprávě uvedeným.

82. **Při kritickém hodnocení jednotlivých Zpráv o extremismu a předsudečné nenávisti je tudíž třeba upozornit na skutečnost, že jejich závěry ve vztahu k hnutí SPD mají převážně charakter hodnotících a politologických úsudků, nikoliv skutkových zjištění podložených konkrétními a ověřitelnými důkazy**.

83. Již ze samotného obsahu zpráv je patrné určité kolísání v přístupu Ministerstva vnitra ke straně SPD. Na jedné straně je SPD opakovaně zmiňována v kapitolách věnovaných extremismu, pravicovému extremismu, xenofobii či předsudečné nenávisti, na druhé straně však je zarážející konstatace v jedné ze zpráv, že SPD není extremistickým subjektem ve smyslu definice Ministerstva vnitra, distancuje se od totalitních ideologií a ani prostřednictvím symboliky se k nim nehlásí.

84. Tento vnitřní rozpor oslabuje přesvědčivost celého hodnocení. Jestliže autor zprávy na jedné straně výslovně uvádí, že SPD nesplňuje definiční znaky extremistického subjektu, avšak současně ji opakovaně zařazuje do kapitol pojednávajících o extremismu nebo ji označuje za významného aktéra na poli šíření náboženské či etnické nesnášenlivosti, měl by takový závěr podložit konkrétními daty, analýzami a metodologicky ověřitelnými podklady. Takové podklady však ve zprávách zpravidla absentují nebo jsou prezentovány pouze ve formě obecných tvrzení.

85. Zejména ve zprávě za rok 2018 lze nalézt kategorické závěry, podle nichž SPD představovala nejvlivnějšího aktéra na tomto poli a záměrně cílila na skupiny obyvatel, od nichž očekávala nekritické přijímání manipulativních informací. Takto závažná tvrzení však nejsou doprovázena transparentním vysvětlením použité metodiky, statistickými podklady, sociologickými výzkumy ani konkrétními analytickými postupy, které by umožňovaly ověřit správnost uvedených závěrů. Čtenář se tak nedozví, z jakých dat autoři vycházeli, jakým způsobem měřili údajnou „nesnášenlivost“, jak definovali „manipulativní informace“ ani na základě čeho dovodili úmysl SPD zaměřovat se na určité skupiny obyvatel.

86. Podobný problém lze identifikovat i v dalších zprávách, kde jsou používány pojmy jako "xenofobně-populistické uskupení", "vlastenecké spektrum", "radikalizace", "ovlivňování extremistické scény" či "předsudečná nenávist", aniž by bylo důsledně vysvětleno, jaké konkrétní objektivní skutečnosti vedly autory k zařazení politické strany do těchto kategorií. **V řadě případů tak zprávy ve vztahu k obžalované působí spíše jako soubor hodnotících soudů než jako analytický dokument založený na ověřitelných faktech.**

87. Významné je rovněž to, že jednotlivé zprávy často hodnotí SPD především podle toho, že tematizovala migraci, islám, bezpečnostní otázky, evropskou integraci nebo národní suverenitu. **Jedná se přitom o legitimní témata politické soutěže, která jsou běžně předmětem veřejné diskuse v celé Evropské unii**. Samotná skutečnost, že politický subjekt zastává restriktivní postoje k migraci nebo kritizuje migrační politiku Evropské unie, nemůže bez dalšího představovat důkaz extremismu nebo nenávistné motivace.

88. Za pozornost stojí také skutečnost, že ve zprávách jsou často činěny velmi silné závěry o údajném společenském dopadu SPD, avšak bez identifikace konkrétní příčinné souvislosti mezi činností tohoto politického subjektu a vznikem jakéhokoli protiprávního jednání. Zprávy například hovoří o ovlivňování extremistické scény nebo o šíření nesnášenlivosti, neuvádějí však konkrétní mechanismus, jakým k takovému jevu mělo docházet, ani empirické důkazy potvrzující existenci takového vztahu.

89. Z pohledu trestního řízení je proto třeba k těmto zprávám přistupovat se značnou opatrností. Nejedná se o znalecké posudky, nýbrž o interní dokumenty výkonné moci, jejichž závěry představují především názory jejich autorů. Samy o sobě nemohou bez dalšího sloužit jako důkaz o extremistickém charakteru určité osoby či politického subjektu, natož jako důkaz úmyslu konkrétní obžalované osoby podněcovat nenávist k určité skupině obyvatel – obžaloba navzdory tomu brala prokazatelně zařazování SPD do zpráv za bernou minci, a to naprosto nekriticky, a již z formulace a řazení v popisku skutkového děje v obžalobě je nepochybné, že o ně opírala a umocňovala své přesvědčení o existenci úmyslu v trestněprávním smyslu.

90. Jestliže jsou navíc závěry těchto zpráv formulovány v obecné rovině, bez jasně identifikovaných zdrojů dat, bez transparentní metodiky a bez možnosti nezávislé verifikace, je jejich důkazní hodnota pro posouzení individuální trestní odpovědnosti nutně a velmi zásadně omezená. V takovém případě mohou sloužit nanejvýš jako podklad pro obecnou orientaci v politickém prostředí, nikoli jako spolehlivý důkaz pravdivosti tvrzení, která obsahují. Ve světle výsledku civilního sporu (viz rozsudky výše uváděné), lze seznat, že v rámci řízení občanskoprávního žalovaná strana nebyla schopna hodnověrně prokázat, na základě čeho dovodila zařazení obžalované mezi extremistické subjekty.

K povaze předvolebních plakátů obecně:

91. Předvolební plakát není primárně určen k vedení racionální či odborné debaty o politických tématech. Jeho účelem je v omezeném prostoru a během velmi krátkého času upoutat pozornost potenciálního voliče, sdělit jednoduché a snadno zapamatovatelné sdělení a vyvolat pozitivní nebo negativní emoční reakci. **Z tohoto důvodu pracuje zpravidla se zkratkou, zjednodušením, nadsázkou, hyperbolou či výrazným sloganem, nikoli s podrobnou argumentací.**

92. Politická agitace a předvolební reklama jsou založeny na snaze oslovit co nejširší okruh voličů s rozdílnou úrovní informovanosti, vzdělání, životních zkušeností i politických preferencí. Sdělení proto bývají formulována stručně, úderně a emocionálně, přičemž jejich význam nelze bez dalšího poměřovat měřítky odborné, vědecké nebo právní argumentace.

93. Smyslem takového sdělení je především vytvořit dojem, mobilizovat podporovatele nebo naopak vyvolat nesouhlas odpůrců. **Svou povahou je předvolební plakát nástrojem politické soutěže, jehož účinek spočívá právě v tom, že některé adresáty přitáhne a získá pro podporu určitého politického subjektu, zatímco jiné může naopak odradit či utvrdit v opačném postoji.** Jeho působení je proto do značné míry založeno na emocích, symbolech a zjednodušeném vyjádření politického názoru.

94. Volič tedy obvykle zcela racionálně vnímá předvolební slogan jako součást politické kampaně, tedy jako hodnotový či politický soud, u něhož se nepředpokládá stejná míra věcné přesnosti jako u skutkových tvrzení.

95. Hodnotový soud se od skutkového tvrzení odlišuje tím, že nepředstavuje ověřitelný popis objektivní reality, nýbrž subjektivní hodnocení určité skutečnosti, osoby, jevu nebo politického programu. Z logiky věci proto bývá zjednodušující, selektivní a akcentuje pouze některé aspekty hodnoceného předmětu, které považuje autor sdělení za podstatné. Jeho účelem není podat vyčerpávající a vyvážený obraz reality, ale vyjádřit názor, postoj či preference.

96. Tento rys se zvláště výrazně projevuje v oblasti politické soutěže a předvolební kampaně. Předvolební slogan či plakát není určen k analytickému rozboru společenských problémů ani k prezentaci úplné argumentace. S ohledem na své komunikační omezení pracuje nutně se zkratkou,

zobecněním, určitou mírou nadsázky či hyperboly a zdůrazňuje pouze ty skutečnosti, které mají podpořit zamýšlené politické sdělení. Právě z tohoto důvodu jej adresáti zpravidla nevnímají jako zdroj komplexních informací, nýbrž jako stručné vyjádření politického názoru nebo hodnotového postoje.

97. Požadavek, aby hodnotový soud obsažený v předvolebním plakátu či obdobném agitačním sdělení poskytoval úplný, vyčerpávající a nuancovaný obraz reality, by ve svém důsledku popíral samotnou podstatu politické reklamy a volební agitace. Jejich smyslem je oslovit voliče jednoduchým, snadno srozumitelným a zapamatovatelným sdělením, které má vyvolat souhlasnou či nesouhlasnou reakci. Skutečnost, že takové sdělení realitu zjednodušuje nebo zdůrazňuje jen její určité stránky, proto sama o sobě neznamená jeho nepravdivost ani nepřípustnost, ale představuje přirozený důsledek povahy hodnotového soudu a prostředků politické komunikace.

98. Průměrný volič současně vnímá předvolební plakáty v kontextu probíhající politické kampaně a je si vědom, že jde o nástroj politické soutěže. U takových sdělení proto přirozeně očekává vyšší míru zjednodušení, expresivity a hodnotícího obsahu, než jaká by byla přípustná například u odborného, zpravodajského nebo úředního sdělení.

K plakátu "Romští chlapci":

99. Dominantní text plakátu pod bodem 2) skutku, tj. „Říkají, ať chodíme do školy, ale naši to mají na háku…“ a „Podpora pouze pro rodiny, kde děti plní školní docházku“ lze obsahově chápat tak, že je vystavěna na jednoduchém příběhu a hodnotovém sdělení. Vizuální část ukazuje mladistvé osoby nekonající činnost spojovanou se školní docházkou, zatímco text odkazuje na neplnění školních povinností a nezájem rodičů o vzdělávání dětí. Průměrný pozorovatel proto pravděpodobně spojí obraz a text tak, že plakát upozorňuje na problém nedostatečné školní docházky některých dětí, nedostatečné rodičovské odpovědnosti a požadavek podmínit sociální podporu řádným plněním školní docházky.

100. Jádrem sdělení tedy není identifikace konkrétních osob, ale propagace politického návrhu obsaženého ve větě o poskytování podpory pouze rodinám, jejichž děti chodí do školy.

101. Ze samotné fotografie nelze objektivně určit etnický původ zachycených osob, Na snímku jsou vidět pouze jejich vnější znaky, způsob oděvu a situace, v níž jsou zachyceny. Obraz neobsahuje žádný jednoznačný údaj o národnosti ani etnické příslušnosti. Pokud by někdo tvrdil, že osoby na plakátu jsou Romové, nevyplývá tento závěr bezprostředně z fotografie samotné. Takové označení by muselo být podloženo dalšími informacemi, který z plakátu nejsou zjevné. Průměrný pozorovatel může mít různé asociace, avšak samotný obraz neposkytuje objektivní základ pro spolehlivé určení etnicity zachycených osob.

102. Plakát se tak jeví jako typický příklad volební agitace založené na zkratce. Nesnaží se podat komplexní analýzu příčin školního neúspěchu nebo sociálních problémů, ale prostřednictvím silného obrazu a krátkého sloganu vyvolat reakci voliče. V tomto smyslu je jeho sdělení hodnotové a politické, nikoli analytické. Využívá fotografii jako symbol určitého společenského problému, přičemž význam vzniká především spojením fotografie a textu.

103. Nelze v té souvislosti přehlédnout, že v rámci diskusí a argumentace představitelů obžalované se objevuje termín „nepřizpůsobivá osoba“. Tento výraz představuje obecný hodnotící pojem, který v běžném jazykovém úzu, ale i v politické, mediální a veřejné debatě označuje osobu, která se nechce nebo není schopna přizpůsobit pravidlům, normám či způsobu života převládajícím ve společnosti, případně je dlouhodobě porušuje.

Za zásadní odvolací soud považuje skutečnost, že nejde o označení etnické, rasové ani národností a samotné použití tohoto pojmu bez dalšího neumožňuje dovozovat, že směřuje vůči konkrétnímu etniku, národu či rase.

K plakátu "Chirurgové z dovozu":

104. Význam sdělení plakátu pod bodem 1) skutku, tj. "Chirurgové z dovozu" ve spojení s doprovodným textem pod zobrazením bude průměrný adresát vnímat nikoli doslovně jako debatu o zdravotnictví nebo kvalifikaci zahraničních lékařů, ale jako plakát využívající slovní hříčku založenou na dvojím významu slova „chirurg" – tj. v běžném významu lékař, ale v souvislosti s migrací jako bezpečnostní riziko.

105. Ve spojení s heslem **„Stop migračnímu paktu EU!"** tak bude průměrný volič pravděpodobně chápat plakát jako varování před migrací do Evropské unie a před možnými negativními důsledky migrace – vytváří zjevně asociaci mezi migrací, násilnou kriminalitou páchanou za použití nože, bezpečnostními hrozbami a migrační politikou EU. Jeho sdělení není formulováno jako konkrétní statistické tvrzení, ale opět jako politický hodnotový soud. Vizuální zpracování je založeno na emocionálním apelu a symbolice.

106. Průměrný adresát tak může plakát interpretovat v kontextu mediálně známých útoků nožem, k nimž v některých evropských státech v posledních letech opakovaně došlo a jejichž pachatelé byli v některých případech cizinci, žadateli o azyl nebo osobami s migrační minulostí.

107. Samotný plakát však neuvádí konkrétní událost, neobsahuje statistická data, netvrdí výslovně, že všichni migranti páchají násilnou trestnou činnost – využívá zobecňující symbol, který má adresáta vyvolat představu spojení migrace a bezpečnostních rizik.

108. Právě v tom se projevuje dle závěru odvolacího soudu charakter politické agitace. Plakát nepracuje s analytickým rozborem migrace, integrace, kvalifikace migrantů ani jejich reálného uplatnění či uplatnitelnosti na trhu práce. Používá výraznou vizuální zkratku, nadsázku a hyperbolu.

109. Odvolací soud tak má za to, že průměrný volič bude i tento plakát vnímat jako hodnotové a politické vyjádření názoru na migrační politiku EU, nikoli jako odbornou studii kriminality nebo zaměstnanosti migrantů. Jeho sdělení spočívá v symbolickém propojení migrace s bezpečnostními obavami veřejnosti. Takové sdělení je svou povahou zjednodušující, což je u předvolební agitace běžné a odpovídá charakteru hodnotového soudu, jehož účelem není podat úplný a vyvážený popis reality, nýbrž stručně a úderně vyjádřit politický postoj a vyvolat souhlasnou (či nesouhlasnou) reakci voličů.

110. Oba posuzované plakáty ve světle výše uvedených úvah je na místě považovat za tzv. hyperbolu – s cílem vyjádřit legitimní politický názor na imigrační pakt EU, jeho důsledky, a zamezit zneužívání dávek, včetně diskutovaného transgeneračnímu přenášení podceňování vzdělání, tolerance nedodržování povinné školní docházky, nepodporování děti ve školní docházce, a tím pádem i chudoby do dalších generací - tzv. nepřizpůsobivými (bez ohledu na etnicitu), tj. poukázat na dlouhodobé celospolečenské problémy. To, že cílem nebylo vyvolávat nenávist vůči migrantům jako celku a konkrétnímu etniku jako celku prokazuje nad jakoukoli pochybnost doprovodný text u obou plakátů, jakož i dlouhodobé politické směřování obžalované.

111. Poté, co bylo v uvedeném rozsahu dokazování dílem zopakováno, dílem doplněno, již obžalovaná nenavrhla provádět další důkazy, které původně uváděla v podaném odvolání a dokazování bylo prohlášeno za skončené.

K judikatuře Evropského soudu pro lidská práva:

112. Odvolacímu soudu je známá judikatura Evropského soudu pro lidská práva, která se zabývá svobodou projevu podle článku 10 odst. 2 Úmluvy o lidských právech.

113. Odvolací soud nepovažuje za přiléhavé odkazovat případně na judikaturu ESLP ve věcech Féret proti Belgii a Le Pen proti Francii, neboť skutkové okolnosti těchto věcí se od projednávaného případu v podstatných rysech liší. Ve zmíněných rozhodnutí vycházel ESLP ze zjištění, že stěžovatelé svými veřejnými projevy a politickou kampaní cíleně vytvářeli obraz přestěhovalců, cizinců či muslimů jako skupin představujících společenskou hrozbu, přičemž jejich sdělení byla způsobilá vyvolávat odmítání, nepřátelství, segregaci či diskriminaci vůči těmto skupinám.

114. Právě tato okolnost ESLP vedla k závěru, že ochrana důstojnosti dotčených menšin, ochrana jejich práv a zachování sociální soudržnosti představují legitimní důvod pro omezení svobody projevu podle článku 10 odst. 2 Úmluvy.

115. V projednávané věci však odvolací soud takové skutkové okolnosti neshledal. Z popisu skutku obsaženého v napadeném rozsudku ani z obsahu posuzovaných předvolebních plakátů nevyplývá, že by jejich účelem bylo prezentovat určitou rasovou, etnickou, národností či jinou chráněnou skupinu obyvatel jako méněcennou, nebezpečnou nebo v zásadě jako celek nežádoucí!

116. Stejně tak z nich nelze dovodit záměr podporovat nepřátelství, segregaci či diskriminaci vůči všem osobám náležícím k takové skupině.

117. Posuzovaná sdělení je naopak třeba vnímat v kontextu politické debaty o otázkách veřejného zájmu. Jejich obsahem bylo upozornění na určité společenské jevy a problémy, jejichž existenci obalovaná považovala za reálnou a nedostatečně restovanou veřejnou mocí.

118. Byť zvolené prostředky byly výrazně expresivní, provokativní a místy se mohly pohybovat na hranici přijatelného politického stylu a vkusu, jejich podstata nesměřovala k popírání rovné lidské důstojnosti příslušníků určité skupiny ani k jejich vylučování ze společnosti. Odvolací soud proto neshledá obdobu situace řešené ve věcech Féret a Le Pen, v nichž ESLP akcentoval právě systematické vytváření nepřátelského obrazu určité minority a riziko podněcování diskriminačních postojů veřejnosti.

119. Jinými slovy, zatímco ve věcech Féret a Le Pen bylo omezení svobody projevu odvodněno tím, že posuzována sdělení překročila rámec politické kritiky a přešla do roviny intolerance vůči konkrétním skupinám obyvatel, v projednávané věci odvolací soud dospěl k závěru, že napadené výroky a obrazová sdělení je třeba hodnotit spíš jako hyperbolické a polemické vyjádření politického názoru vztahujícího se ke zcela konkrétním a reálně existujícím společenským problémům.

120. Za situace, kdy nebyl prokázán záměr ani způsobilost vyvolávat nepřátelství segregaci či diskriminaci vůči určité skupině osob jako takové, nelze závěry uvedené judikatury na posuzovanou věc bez dalšího vztahovat.

121. Na rozdíl od výše zmíněných rozhodnutí ESLP, v nichž ESLP shledal, že posuzované projevy byly způsobilé vytvářet vůči příslušníkům konkrétní skupiny obraz skupiny nebezpečné, nežádoucí či společensky škodlivé a podněcovaly postoje směřujících k jejich vylučování z občanského společenství, vykazuje nyní projednává věc podstatně bližší podobnost judikatury reprezentovanou rozhodnutími Lingens proti Rakousku, Castells proti Španělsku či Incal proti Turecku. V těchto případech ESLP zdůraznil, že jádrem ochrany podle článku 10 Úmluvy je právě možnost vést ostrou, znepokojující a mnohdy i přehánějí politickou debatu o otázkách veřejného zájmu, zejména tehdy, jde-li o témata, která jsou předmětem legitimního společenského sporu. Samotná expresivita, provokativnost či hyperbolická forma sdělení proto nepostačuje k závěru, že se jedná o nepřípustné podněcování k nenávisti, není-li z obsahu a kontextu patrný útok na určitou skupinu osob jako takovou nebo výzva k jejímu znevýhodňování. Takový obsah a kontext odvolací soud poté, co dílem zopakoval část již provedených důkazů a co dílem dokazování doplnil, vyloučil.

122. **Odvolací soud dále považuje za nezbytné důsledně rozlišovat mezi skutkovým tvrzením, jehož pravdivost lze objektivně ověřovat, a hodnotícím úsudkem, jenž představuje názorové hodnocení určitých společenských jevů, událostí či politických rozhodnutí.**

123. Takové rozlišení má ve věcech svobody projevu zásadní význam, neboť zatímco u skutkových tvrzení lze požadovat prokázání jejich pravdivosti, u hodnotících soudů je takový požadavek pojmově vyloučen!

124. Podle názoru odvolacího soudu nelze obsah posuzovaných plakátů redukovat na soubor izolovaných skutkových tvrzení, jejichž pravdivost by bylo možné jednoduše verifikovat, či vyvrátit. Jejich podstatou byly především hodnotící úsudky vyjadřující politický názor obžalované na určité společenské problémy a na způsob, jakým jsou řešeny či naopak přehlížený veřejnou mocí. Takové úsudky byly součástí politické kampaně a navazovaly na veřejně známou a dlouhodobě vedenou společenskou debatu o otázkách veřejného zájmu.

125. Nelze přitom přehlédnout, že ani hodnotící úsudek nevzniká ve vzduchoprázdnu. Aby mohl požívat ochrany podle článku 10 Úmluvy, musí mít dostatečný skutkový základ.

126. **V posuzované věci odvolací soud neshledal, že by šlo o tvrzení zcela odtržená od reality nebo fabulace bez jakékoliv opory ve veřejně známých skutečnostech.** Obsah obou plakátů vycházel z existujících společenských debat, statistických údajů, mediálně diskutovaných událostí i zkušenosti části veřejnosti, byť jejich interpretace byla zjevně selektivní a hodnotově podmíněná.

127. Odvolací soud proto nesouhlasí s přístupem, který by posuzované výroky bez dalšího kvalifikoval jako nepravdivé a nepodložené informace. Jejich smyslem nebylo veřejnost uvést v omyl prostřednictvím smyšlených faktů, nýbrž vyjádřit kritický politický postoj k určitým společenským jevům.

128. Nejednalo se tudíž o dezinformace či misinformace v obvyklém významu těchto pojmů, ale hodnotící soudy, které byly založeny na určitém skutkovém podkladu a byly součástí demokratické politické soutěže.

129. Podobně jako v judikatuře ESLP nelze ani v nyní projednávané věci přehlédnout, že sporné výroky představovaly především hodnotové hodnocení určité situace, nikoli kategorické skutkové tvrzení.

130. Rozhodující proto není otázka jejich absolutní pravdivosti, ale to, zda měly dostatečný skutkový základ a zda nepřekročily mezi přípustné politické debaty.

131. Právě v tomto směru odvolací soud neshledal, že by šlo čisté a nepodložené osočení určité skupiny osob nebo vědomé šíření nepravdivých informací.

132. Posuzovaná sdělení tedy nelze chápat jako konkrétní skutková tvrzení, nýbrž především jako hodnotící úsudky. Jejich pravdivost proto nelze poměřovat stejnými kritérii jako u utvrzení skutkových. Rozhodující je, zda disponují alespoň minimálním skutkovým základem.

133. Odvolací soud takový základ shledal v existující veřejné debatě, medializovaných událostech i reálně probíhající společenské diskusi o předmětných otázkách. Nešlo proto o ryzí dezinformace ani o zcela nepodložená tvrzení, nýbrž o politicky motivované hodnotící soudy, jejichž expresivní forma sama o sobě nezbavuje jejich autora ochrany poskytované článkem 10 Úmluvy.

134. Odvolací soud dále považuje za nezbytné zdůraznit, že posuzované plakáty je nutno hodnotit v jejich celkovém společenském a politickém kontextu. Plakáty podle názoru odvolacího soudu reflektovaly existenci určitého napětí mezi veřejně prezentovaným obrazem některých společenských problémů a jevů a zkušeností části veřejnosti, která může oprávněně vnímat, že realita, s níž se setkává, neodpovídá plně obrazu předkládanému části politické reprezentace nebo mediální sféry.

135. **V demokratické společnosti nelze a priori upírat legitimitu názorům poukazujícím na to, že některé problémy jsou podle přesvědčení jejich nositelů dlouhodobě podceňovány, bagatelizovány či nejsou řešeny způsobem, který by odpovídal jejich vnímané závažnosti**.

136. Obrazová ani textová složka posuzovaných plakátů podle názoru odvolacího soudu nevytvářela obraz celé skupiny osob jako nebezpečných, méněcenných či ve své podstatě nežádoucích - jejich sdělení nelze vyložit jako zobecňující odsudek určité rasy, národnosti, etnika či jiné chráněné skupiny obyvatel.

137. Přestože použité vyjadřovací prostředky byly zjevně konfrontační, provokativní a v některých ohledech se pohybovaly na samé hranici společenské přijatelnosti, vkusu a politické etiky, jejich podstatou bylo upozornění na existenci konkrétních společenských jevů a problémů, které podle názoru obžalované nejsou dostatečně reflektovány ani řešeny.

138. Odvolací soud neshledal, že by z obrazového a textového vyznění plakátů bylo možno dovodit úmysl propagovat a šířit nepřátelství, segregaci nebo diskriminaci vůči celé konkrétní vymezené skupině osob.

139. Mnohem přiměřenější a skutečnosti odpovídající je jejich interpretace jako nadsázky a , jak již bylo výše uvedeno, hyperbolického vyjádření, jehož cílem bylo upozornit na otázky, které považovala obžalovaná za závažné a veřejně diskutované, a současně vyjádřit její přesvědčení, že k jejich skutečnému řešení dosud chybí odpovídající politická vůle či odvaha.

140. V podmínkách demokratické společnosti nelze přehlížet, že právě politická debata je přirozený prostorem pro formulaci kritických, znepokojivých či kontroverzních názorů na fungování společnosti. Samotná okolnost, že určité sdělení vyvolává nesouhlas, pobouření nebo je vnímáno jako nevkusné, ještě nepostačuje k závěru, že jeho skutečným účelem bylo podněcování nenávisti, diskriminace. K takovému závěru by bylo třeba, aby bylo patrné, že útočí na určitou skupinu (a nikoliv v souvislosti s poukazem na konkrétní společenské problémy) - takový závěr po zopakování a doplnění důkazů odvolací soud v posuzované věci neučinil.

141. Z důkazů provedených před soudem nalézacím a z listinných důkazů provedených v odvolacím řízení, zejména rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 27. 2. 2025 č. j. 12 C 244/2021-692 a navazujícího rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 6. 2025 č. j. 58 Co 205/2025-802 odvolací soud zjistil, že v občanskoprávním řízení byla posuzována otázka, zda bylo důvodné zařazení politického hnutí SPD do zprávy Ministerstva vnitra mezi subjekty projevující tzv. předsudečnou nenávist – z průběhu přípravného řízení a argumentace obžaloby je zřejmé, že tvrzení, že SPD podněcovalo k nenávisti vůči rase a etnické skupině, se opíralo právě o tyto zprávy, proti nimž obžalovaná brojila v občanskoprávním sporu, v němž nalézací a posléze odvolací soud po rozsáhlém dokazování dospěly k závěru, že pro takové označení nebyly předloženy dostatečné skutkové podklady vztahující se k rozhodnému období a že nebylo prokázáno, že by dominantní složku rétoriky a činnosti tohoto politického subjektu představovalo šíření nenávisti vůči určitým skupinám obyvatel. Současně bylo konstatováno, že SPD je standardním parlamentním politickým hnutím vykonávajícím běžnou politickou a legislativní činnost odpovídající postavení demokratického subjektu účastnícího se ústavního politického procesu.

142. Z uvedených rozhodnutí a také z dalších důkazů, které odvolací soud při veřejném zasedání provedl dále vyplývá, že podstatnou část činnosti hnutí tvoří prosazování návrhů zákonů a politických programů týkajících se oblasti sociální politiky, referenda, fungování veřejné správy, exekučního práva, důchodového zabezpečení, podpory rodin, ochrany spotřebitelů, zemědělství a dalších veřejných politik. Civilní soudy proto neshledaly podklad pro závěr, že by jiný program hnutí absentoval nebo byl pouze okrajový a že by hlavním či převažujícím účelem jeho činnosti bylo podněcování nenávisti vůči konkrétním etnickým, náboženským či sociálním skupinám.

143. Městský soud v Praze přihlédl k závěrům uvedených rozhodnutí a uzavřel, že kritika nelegální migrace, integrační politiky státu, fungování Evropské unie, sociální politiky nebo dopadů některých společenských jevů obžalovanou SPD sama o sobě nepředstavuje projev extremismu ani nenávistného jednání a že dominantní složkou činnosti a rétoriky hnutí SPD ve vlastní kampani nebylo podněcování nenávisti vůči určitým skupinám obyvatel, nýbrž se jednalo o standardní parlamentní a legislativní činnost v rámci demokratického politického systému, a to včetně snahy SPD uspět v demokratických volbách a v rámci předvolebního boje prezentovat svůj program a jeho priority.

144. V demokratické společnosti náleží politickým subjektům právo upozorňovat na společenské problémy, a to i způsobem, který používá výrazný, zjednodušující či emocionálně působící jazyk. Součástí politické diskuse mohou být též nadsázka, hyperbola, alegorie, metafora či jiná rétorická zobrazení, jejichž účelem není nutně podnítit nepřátelství vůči určité skupině osob, nýbrž upozornit veřejnost na jev, který autor projevu považuje za závažný společenský problém.

145. Z hlediska posuzované věci považuje odvolací soud za významné, že témata akcentovaná představiteli SPD se týkala zejména nelegální migrace, otázky integrace některých skupin přistěhovalců do majoritní společnosti, bezpečnostních rizik spojených s masovou migrací a rovněž problematiky sociálně vyloučených komunit, u nichž se dlouhodobě kumulují sociální, vzdělanostní a ekonomické problémy.

146. Samotné poukazování na existenci těchto problémů nebo prosazování určitých politických řešení nelze bez dalšího vykládat jako projev nenávisti vůči příslušníkům dotčených skupin. Za přiléhavější než nejen některými představiteli obžalované užívaný výraz "nepřizpůsobiví" považuje odvolací soud označení **"sociálně vyloučené osoby"**, případně **"osoby ohrožené sociálním vyloučením"**, **"členové sociálně znevýhodněných komunit"** nebo **"osoby dlouhodobě závislé na systému sociálních dávek"**.

147. V demokratické politické diskusi je legitimní vést spor o tom, zda stávající podoba sociálního systému dostatečně motivuje k pracovní aktivitě, vzdělávání a odpovědnému výkonu rodičovských povinností, stejně jako je legitimní prosazovat změny směřující k většímu propojení sociální podpory s aktivní snahou o začlenění do společnosti.

148. Městský soud v Praze jako soud odvolací proto nepovažuje za nenávistný nebo protidemokratický samotný názor, podle něhož by poskytování sociálních dávek mělo být ve větší míře spojeno s požadavkem řádného výkonu rodičovské odpovědnosti, pravidelné školní docházky nezletilých dětí, podpory jejich vzdělávání a získávání kvalifikace. Takové názory představují návrhy veřejné politiky směřující k řešení sociálních problémů a k omezení mezigenerační reprodukce sociálního znevýhodnění. Samotná skutečnost, že jsou formulovány kriticky nebo polemicky, z nich ještě nečiní projevy podněcující nenávist vůči určité skupině obyvatel.

149. Proto Městský soud v Praze při hodnocení jednotlivých výroků vycházel z toho, že v podmínkách pluralitní demokracie je nezbytné rozlišovat mezi nepřípustným podněcováním nenávisti a mezi politickou kritikou společenských jevů, byť formulovanou expresivně, zjednodušeně či s využitím rétorických prostředků nadsázky. Samotná skutečnost, že určitý politický subjekt upozorňuje na rizika nelegální migrace, integrační selhání části přistěhovaleckých komunit, vznik sociálně vyloučených lokalit nebo problémy spojené s dlouhodobou závislostí některých osob na sociálních dávkách, bez dalších okolností nepostačuje k závěru, že jeho cílem je vyvolávat nenávist vůči osobám odlišného etnického, národnostního nebo náboženského původu. Jednání popsané v obžalobě dle závěru odvolacího soudu nepřekračuje ústavně chráněný rámec politické soutěže a svobody projevu.

150. Odvolací soud v souvislosti s povahou projednávané věci považuje za vhodné na závěr upozornit na to, že jedním z rizik přehnaně korektního, nadměrně opatrného přístupu k formulování palčivých společenských problémů a návrhů jejich řešení je, že část veřejnosti může nabývat dojmu, že jsou skutečné potíže zamlčovány, zlehčovány, přehlíženy nebo obcházeny. V důsledku toho vzniká zcela přirozeně v politické soutěži prostor pro subjekty, které daná témata artikulují bez podobných omezení a prezentují je způsobem, který jedna část veřejnosti vnímá jako autentičtější, druhá pak jako nevkusné, neetické, krajně nevhodné, pobuřující.

151. Ačkoli zvolená forma plakátů oscilovala na hranici přijatelného politického marketingu a mohla být částí odborné i laické veřejnosti vnímána jako kontroverzní, místy až hraniční a nevkusná, eticky obtížně přijatelná, obsah plakátů směřoval k upozornění na zcela konkrétní problémy a rizika, která jsou reálně přítomna ve veřejném prostoru.

152. Samotná kontroverznost či provokativnost politického sdělení však bez dalšího neznamená, že jeho účelem bylo šířit nenávist vůči určité rasové či etnické skupině.

153. Ze stanov hnutí SPD, z jím předkládaných návrhů novel právních předpisů i z veřejně dostupných vyjádření a vysvětlení jeho předsedy (viz rozbor doplněného dokazování v předchozích pasážích tohoto odůvodnění) vyplývá, že cílem kampaně bylo upozornit na konkrétně identifikované problémy a vyjádřit politický názor na způsob jejich řešení. Tyto skutečnosti oprávněně svědčí závěru, že účelem sdělení nebylo vyvolávání nenávisti či zášti vůči jakémukoli etniku nebo rase, ale prezentace politického postoje k těmto problémům a prosazování jejich řešení prostředky politické soutěže.

154. Stanovy hnutí SPD, jeho legislativní iniciativa i doprovodná vyjádření ve veřejném, mediálním prostoru tak, jak vyplývají ze zopakovaných důkazů a doplněném dokazování, představují

relevantní interpretační rámec posuzovaných sdělení a svědčí spíše o snaze artikulovat politický postoj ke konkrétním problémům a navrhovat jejich řešení než o úmyslu podněcovat nenávist vůči rasové či etnické skupině.

155. Za této situace odvolací soud nemohl přisvědčit závěru nalézacího soudu o existenci úmyslného zavinění. Naopak uvedené okolnosti nasvědčují tomu, že sledovaným cílem byla účast v politické debatě o konkrétních společenských otázkách, nikoli podněcování nenávisti vůči vymezené skupině osob, takže existence úmyslu ve vztahu k takovému následku nebyla nade vší rozumnou pochybnost prokázána.

156. Odvolací soud si je tedy vědom, že zvolená forma předvolební komunikace může u jednotlivých adresátů vyvolávat rozdílné reakce, od souhlasu až po odmítání, znechucení, pohoršení. Taková okolnost však sama o sobě nemůže být kritériem soudního přezkumu. Demokratická soutěž politických sil je založena na pluralitě názorů, stylů a komunikačních strategií; její součástí jsou jak projevy uměřené a věcné, tak projevy expresivní, provokativní, ironické či zjednodušující, ba i nevkusné, na hraně společenských konvencí, syrové a diskutabilní. **Posuzovat vhodnost, vytříbenost nebo kulturní úroveň takových prostředků nepřísluší soudní moci, nýbrž v prvé řadě samotným voličům.**

157. Soud není a nesmí být arbitrem společenského vkusu. Jeho role nespočívá v tom, aby určoval, jaké prostředky politické propagace jsou ještě "dobré", "vkusné" či "důstojné", nýbrž pouze v tom, aby posoudil, zda konkrétní jednání překročilo právně relevantní hranice vymezené právním řádem. Připuštění opačného přístupu by vedlo k nebezpečné subjektivizaci soudního rozhodování, neboť **kritéria vkusu, elegance či společenské přijatelnosti jsou proměnlivá, hodnotově podmíněná a mezi jednotlivými skupinami společnosti nevyhnutelně rozdílná a vyhraněná.**

158. Volební kampaň je ze své podstaty prostorem zvýšené míry politické a hodnotové konfrontace. **Právě v tomto období požívá politický projev mimořádně silné ochrany, neboť se bezprostředně vztahuje k utváření vůle voličů a fungování demokratického procesu. Soudní moc proto musí při svém přezkumu zachovávat zdrženlivost a odolávat pokušení nahrazovat politický úsudek voličů vlastním hodnocením vhodnosti použitých komunikačních prostředků.**

159. Trestní soud tedy není povolán k tomu, aby vystupoval v roli arbitra estetické úrovně, politické vhodnosti, společenské přijatelnosti či dobrého vkusu veřejných sdělení. Úkolem soudu není posuzovat, zda je určitý projev kultivovaný, přehnaný, provokativní, nevkusný nebo kontroverzní, nýbrž zda dosahuje intenzity jednání postihovaného trestním právem. Trestní odpovědnost nelze zakládat pouze na tom, že část veřejnosti může konkrétní sdělení považovat za urážlivá, nevhodná či politicky nekorektní.

160. **V demokratickém právním státě nelze svobodu projevu poměřovat kritériem vkusu!** Ochrana poskytovaná svobodě projevu se nevztahuje pouze na názory obecně přijímané, umírněné či většinové, ale i na projevy, které mohou šokovat, znepokojovat, provokovat nebo vyvolávat nesouhlas. Úkolem trestního soudu proto není rozhodovat, zda byl obsah určitého sdělení vkusný či nevkusný, nýbrž zda byly naplněny konkrétní zákonné znaky trestného činu, a to bez rozšiřujícího či hodnotově motivovaného výkladu.

161. Připuštění opačného přístupu by vedlo k situaci, kdy by se hranice trestní odpovědnosti odvíjela nikoli od zákona, ale od subjektivních představ o tom, co je společensky vhodné, přijatelné nebo politicky korektní. Takové pojetí by bylo neslučitelné s principem právní jistoty, neboť by z trestního soudnictví činilo arbitra vkusu, nikoli ochránce zákonnosti.

162. Demokratický právní stát má vykazovat dostatek sebevědomí a odolnosti, aby snesl i předvolební kampaň, která je přehnaná, nevkusná, zjednodušující či dokonce na hraně dobrých mravů. Politická. soutěž je svou podstatou střetem názorů, emocí a nadsázky; veřejná moc proto nemá být rozhodčím politické vytříbenosti ani prostřednictvím represivní nástrojů korigovat každou formu rétorické hyperboly. Meze tolerance však nelze vztahovat na projevy, které paušálně a bez rozlišení útočí na osoby pro jejich příslušnost k národnostním, rasovým, etnickým, náboženským či obdobně vymezeným skupinám a stigmatizující je jako celek. **Projev takovéhoto rozsahu a intenzity nebyl v projednávané věci shledán.**

163. Současně však nelze přehlížet, že prostor pro svobodnou a i velmi vyhrocenou politickou debatu nezbavuje výkonnou moc jejich vlastních úkolů. Je především na orgánech exekutivy, aby včas, věcně a na základě uvěřitelných skutečnosti identifikovaly a pojmenovávaly reálně existující společenské palčivé problémy, aby jejich existenci nezakrývaly či nezpochybňovaly a aby na ně adekvátně reagovaly prostředky, které jim právní řád svěřuje.

164. V případě, že existující prostředky nejsou dostačující a nejsou způsobilé k takové adekvátní reakci, je pak na moci zákonodárné, aby bez zbytečných odkladů na potřebu nové reality reagovala zákonodárnou úpravou.

165. Selhání státu při řešení konkrétní a legitimních obav veřejnosti nelze nahrazovat ani kompenzovat omezováním politického projevu. Sebevědomá demokracie proto zároveň chrání širokou svobodu politické soutěže a vyžaduje aktivní, kompetentní a v realitě ukotvený výkon veřejné moci.

166. Přehnaná politická korektnost, resp. neochota veřejných institucí otevřeně pojmenovávat citlivé či kontroverzní společenské problémy v sobě současně nese nezadatelná rizika. Témata související s bezpečností, migrací, sociálním soužitím, integrací a jinými otázkami každodenní zkušenosti občanů neztrácí svou existenci jen proto, že o nich veřejná moc hovoří zdrženlivě nebo se jim z obavy z kontroverze vyhýbá. Naopak právě tehdy může vznikat dojem, že politická reprezentace není ochotná reflektovat problémy, které část veřejnosti vnímá jako reálné a bezprostřední.

167. Jestliže jsou takové výzvy dlouhodobě přehlíženy, bagatelizovány nebo odsouvány na okraj veřejné debaty, vytváří se prostor pro jejich převzetí politickými subjekty v rámci volební soutěže. Témata, která nebyla dostatečně, včas a věcně řešena standardními nástroji veřejné správy, se poté mohou stát významným mobilizačním prvkem předvolebních kampaní a oslovovat skupiny voličů, které mají pocit, že jejich žité zkušenosti, obavy nebyly dosud vyslyšeny.

168. Nejde přitom nutně o důsledek síly daného politického sdělení, ale spíše o následek předchozího selhání veřejné moci při identifikaci a řešení existujících problémů.

169. Odpovědi demokratického státu na takový vývoj však nemá být kriminalizace politického projevu ani zužování prostoru pro veřejnou diskusi! Takový přístup by totiž řešil důsledky nikoliv příčiny. Východisko spočívá především v otevření věcné a racionální debaty o sporných otázkách, v předkládání konkrétních návrhů řešení založených na datech a ověřitelných skutečnostech a především schopnosti veřejné moci realizovat a průběžně vyhodnocovat jejich účinnost.

170. Pouze demokracie, která je ochotná čelit nepříjemným tématům bez zamlčování, může dlouhodobě oslabovat přitažlivost zjednodušujících či populistických výkladových rámců

a rétorik. Svoboda projevu v politické soutěži a odpovědný výkon veřejné moci nepředstavují protiklady, nýbrž dva vzájemně se doplňující předpoklady fungujícího demokratického řádu!

171. Odvolací soud ze všech výše rozvedených důvodů a úvah proto podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu napadený rozsudek zrušil a za podmínek § 259 odst. 3 písm. a), b) tr. řádu nově rozhodl tak, že obžalovanou podle § 226 písm. b) tr. řádu zprostil obžaloby, neboť skutek popsaný v žalobním návrhu není trestným činem.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není přípustný další řádný opravný prostředek. Lze však proti němu podat ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení dovolání prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni (§ 265e tr. řádu). O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud (§ 265c tr. řádu). Právo podat dovolání přísluší nejvyššímu státnímu zástupci na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce anebo i bez takového návrhu pro nesprávnost, kteréhokoliv výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného, dále obviněnému pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká (265d odst. 1 tr. řádu). Obviněný tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce (§ 265d odst. 2 tr. řádu). V dovolání musí vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 tr. řádu) být uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů odvolatel napadá a čeho se domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) – m) nebo § 265b odst. 2, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Praha 1. září 2026

JUDr. Monika Křikavová

předsedkyně senátu

.